

Vlasovci v boji za Prahu (I. část).
Spolupráce Vojenského velitelství Velké Prahy s 1. pěší divizí
Ozbrojených sil KONR v dokumentech

Jedním z nejkontroverznějších, ale také nejdůležitějších témat, bezprostředně spjatých s průběhem květnového povstání, je vystoupení 1. pěší divize Ozbrojených sil Komitétu pro osvobození národů Ruska (VS KONR) – podle německé numerace 600. pěší divize (rus.) – ve prospěch povstale Prahy. Přestože již byla tato finální a zjevně nejheroičtější anabáze dobrovolckých jednotek Ruské osvobozené armády (ROA) z 5. až 9. května 1945 předmětem určitého odborného zájmu¹, stále ještě zůstává většina primárních pramenů skryta v přítmi českých archivů.

Nejrozsáhlejším souborem o činnosti vlasovských jednotek je bezesporu konvolut zpráv o vývoji vojenské a bezpečnostní situace v Praze a jejím okolí, soustředěných v převážné míře jako produkt zpravodajského a informačního systému Vojenského velitelství Velké Prahy (VVVP). Telefonisté či příslušníci jednotlivých oddělení štábu velitelství „Bartoš“ podchycovali veškerá důležitá fakta a zpracovávali je do formy hlášení od jednotlivých povstaleckých štábů, vojenských velitelství, útvarů vládního vojska, četnictva, policie, národních výborů anebo jednotlivých občanů, případně přebírali písemná hlášení dopravená do Bartolomějské ulice kurýrní cestou.²

Uvnitř štábu velitelství „Bartoš“ byly záznamy distribuovány po jednotlivých odděleních, především 2. (zpravodajském), 3. (operačním), 4. (zásobovacím), či předávány podnáčelníkovi anebo náčelníkovi štábu, případně přímo vojenskému veliteli a jeho zástupcům. Poznatky o přesunech (postupu, ústupu) vlastních, vlasovských či německých jednotek se zakreslovaly do zvláštních operačních map, zapisovaly do válečných deníků, v omezené míře byly určeny k informování nadřízeného velitelství „Alex“, případně nejvyššího politického orgánu povstání – České národní rady

1 Srov. např. HOFFMANN, Joachim: *Die Geschichte der Wlassow-Armee*. Verlag Rombach, Freiburg im Breisgau 1986, s. 205–249; RUDNY, Zenon: Pražské povstání v květnu 1945 a vlasovci. *Historie a vojenství*, 1995, roč. 44, č. 2, s. 3–37; ŽÁČEK, Pavel: *Kasárna na levém břehu. Smíchov a okolí v pražském povstání 1945*. Svět křidel, Cheb 2003; AUSKÝ, Stanislav S.: *Vojska generála Vlasova v Čechách. Kniha o nepochopení a zradě*. Vyšehrad, Praha 2005 (1. vydání: Sixty-Eight Publishers, Toronto 1980); KOKOŠKA, Stanislav: *Praha v květnu 1945. Historie jednoho povstání*. Nakladatelství Lidové noviny, Praha 2005, s. 91–101, 156–184; ALEKSANDROV, Kirill: *Armija generala Vlasova 1944–1945*. „Jauza“ – „EKSMO“, Moskva 2006, s. 341–402; ŽÁČEK, Pavel (ed.): *Vlasovci německým pohledem. Anabáze 1. pěší divize Ozbrojených sil KONR na jaře 1945. Securitas Imperii*, 2011, č. 18, s. 260–288; ŽÁČEK, Pavel: *Praha pod pancířem vlasovců. České květnové povstání ve fotografiích*, sv. IV. Mladá fronta, Praha 2014.

2 Srov. *Vojenský ústřední archiv – Vojenský historický archiv* (dále jen VÚA – VHA), f. Revoluční gardy – Velitelství Bartoš (dále jen Velitelství Bartoš), k. 12–18.

(ČNR), nebo dokonce povstaleckého rozhlasu. Menší část hlášení se vztahovala k požadavkům obou stran, velitelství „Bartoš“ i štábu 1. pěší divize VS KONR, komunikačním či organizačním problémům, žádostem o podporu, výjimečně též politickým požadavkům. Poslední tři dokumenty z 11. května 1945 obsahují vyhodnocení účasti vlasovských jednotek na bojích v Praze pro sovětské vojenské orgány.

Hlášení z jednotlivých dnů povstání³ mají rozdílnou formu, délku, pochopitelně i obsah, vyplývající jak ze závažnosti a rozsahu předávaných informací, tak i z individuálního přístupu osoby, která je zapisovala. Kvalita zpráv je také ovlivněna tím, kdo je podával, zda jednotlivá povstalecká velitelství, důstojníci předmnichovské armády, představitelé protektorátních ozbrojených sborů anebo občané – civilisté.

Edice nejdůležitějších 211 hlášení a záznamů poměrně plasticky zachycuje dramatický vývoj událostí květnových dnů; několik dokumentů dokonce do určité míry nahrazuje neexistující originální svodky o činnosti jednotek 1. pěší divize VS KONR (tlumočení informací či žádostí velitele divize a hlášení o činnosti dvou pěších pluků a jedné z pěších rot). Mimo zájem editora zatím zůstaly pouze záznamy Vojenského velitelství Velké Prahy vztahující se k vysílání povstaleckého rozhlasu a hlášení soustředěná u podřízených povstaleckých velitelství či dalších orgánů (vládní vojsko, četnictvo, policie), u nichž zatím nebylo možné potvrdit, že byly postoupeny velitelství „Bartoš“.

Editované dokumenty jsou prvním pokusem o odborné zpracování a zveřejnění dokumentace vzniklé činností Vojenského velitelství Velké Prahy ve větším rozsahu, a pochopitelně obohatí naše poznání některých klíčových momentů Pražského povstání, mnohdy s výrazným přesahem i do jiných oblastí, než byla spolupráce s ruskými dobrovolckými jednotkami. Vynechány byly ty části hlášení (vyznačeno [...]), které se přímo či nepřímo k působení vlasovců nevztahovaly. Poznámkový aparát obsahuje řadu nových informací i o autorech či zprostředkovatelích jednotlivých hlášení a svodek, případně o vnitřních mechanismech fungování velitelství „Bartoš“.

Při transkripci editovaných písemností bylo přihlédnuto ke specifickým okolnostem jejich vzniku. Drobné překlepy, zkomoleniny (např. hodnotní), vynechání interpunkce byly vyznačeny v hranatých závorkách, zjevné pravopisné chyby, shoda podmětu s přísudkem, názvy ulic a mostů či germanismy a další odchylky (Kijev – Kyjev, Kobilisy – Kobylisy, němci – Němci, partisáni – partyzáni, Ruziň – Ruzyně, ap.) opraveny; pouze Vlasovci/vlasovci jsou z praktických důvodů ponecháni v obou variantách. Zkratky jsou rozepsány při prvním výskytu, dále pak v případech, kdy by jejich význam nebyl zcela jasný. Pokud je možný jejich dvojitý výklad (jako např. u zkratky vel.: velitelství i velitel), byly ponechány.

Hranaté závorky před či za editovaným dokumentem [...] signalizují vynechání části originálního hlášení anebo vyjmutí příslušné svodky z přehledných, povětšinou chronologicky řazených soupisů (opisů) hlášení. Poznámky za hranatou závorkou odkazují na komentáře či informace přijímajících osob či nadřízených důstojníků

3 Ze dne 5. 5. 1945 pocházejí dokumenty č. 1–11, z 6. 5. 1945 dokumenty č. 12–85, ze 7. 5. 1945 dokumenty č. 86–177, z 8. 5. 1945 dokumenty č. 178–204, z 9. 5. 1945 dokumenty 205–208 a konečně z 11. 5. 1945 dokumenty č. 209 až 211.

velitelství „Bartoš“, např. o dalším využití příslušných hlášení. Vlevo pod dokumenty jsou uvedena jména telefonistů či telefonistek přijímajících hlášení, vpravo jejich autorů.

Řazení dokumentů je chronologické, regest každého z nich kromě charakteristiky písemnosti obsahuje den a čas předání, případně získání informace. Za každým editovaným dokumentem se nachází citační formule, obsahující název fondu a formu písemnosti.

Poznámkový aparát z podstatné části odkazuje na již publikované prameny, v omezené míře i na prameny archivní povahy. Poměrně velká pozornost byla věnována identifikaci institucí/osob podávajících informace, a zároveň i příslušníků velitelství „Bartoš“, přijímajících anebo schvalujících jejich obsah.

Nejvíce editovaných hlášení je z provenience vojenských velitelství (42), aparátu uniformované policie, policejních úseků, revírů a stanic (33), povstaleckých velitelství (18), vládního vojska (16), národních výborů (14), Zemského četnického velitelství a četnických stanic (12), pražského Policejního ředitelství (9), českých styčných důstojníků (7), výtahů ze situačních zpráv (6) či dalších vnitřních písemností velitelství „Bartoš“, ojediněle z vojenského velitelství v Berouně, včetně česko-ruského dokumentu o zásobování divize, či záznamu německého armádního vysílání. Některé dokumenty zachycují i širší souvislosti prezentovaných událostí.

Z prostorových důvodů je edice rozdělena na dva díly: první část končí v poledne 7. května 1945, právě ve chvíli, kdy velení 1. pěší divize VS KONR rozhodovalo o vyvázání se z bojů v Praze a ústupu k 3. americké armádě.

Dokument č. 1

1945, 5. května, 21.30 hod. – Praha. Hlášení povstaleckého IV. úseku o příjezdu předvoje samostatného průzkumného oddílu (russ. Einzel-Aufklärungsabteilung 1600) 1. pěší divize VS KONR ku Praze

Přední hlídka Vlasovců s 1 pancéřem pod vedením poručíka je v Chuchli. Dle jeho hlášení následuje prý⁴ dalších 30 vozů (snad 8–9 [tanků?]). Ubytování ve Štefanikových kasárnách⁵, kde se spojí s velitelstvím a podrobí dalším rozkazům.

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 31/B/1/4, originál Válečného deníku VVVP „Bartoš“. Originál rukopisu.

Dokument č. 2

1945, 5. května, 22.00 hod. – Praha. Hlášení vrch. stržm. Františka Pírka z četnické spojovací ústředny Zemského četnického velitelství v Praze

[...]

Dolními Černošicemi [projíždí] větší počet tanků Vlasovovy armády prý na pomoc Praze. [Jsou v Radotíně asi 50.⁶ Směr Praha.]⁷ Hlášeno též vel[itelství] Alex.⁸

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 32/B/1/4, opis Válečného deníku VVVP „Bartoš“. Originál strojopisu.

4 Podtrženo rukou. V dalších dokumentech je zdůraznění podtržením v textu vyznačeno, není na něj však již upozorňováno poznámkou.

5 Dnes Justiční palác na náměstí Kinských (v letech 1940–1945 Albrechtově náměstí) na Smíchově.

6 Zjevně jde o přehnaný údaj; není vyloučeno, že jde o zachycení počtu veškerých dopravních prostředků jednotek 1. pěší divize VS KONR.

7 Doplněno dle VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 35/B/1/4, originál záznamu zpráv 2. oddělení VVVP „Bartoš“ ze dne 5. až 9. května 1945.

8 K velitelství Alex srov. MAREK, Jindřich: *Armáda barikád. Přípravy povstání a velitelská odpovědnost za boje na pražských barikádách v květnu 1945*. VHÚ, Praha 2015, s. 87–117.

Dokument č. 3

1945, 5. května, 22.30 hod. – Praha. Hlášení plk. gšt. Josefa Ereta, velitele povstalecké oblasti Praha – západ

10.000 Vlasovců a 9 tanků v pochodu ku Praze dorazilo jako⁹. Předvoj prý dorazil do Štefánikových kasáren.¹⁰

plk. Eret

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 32/B/1/4, opis Válečného deníku VVVP „Bartoš“. Originál strojopisu.

Dokument č. 4

1945, 5. května 1945, 23.00 hod. – Praha. Hlášení pol. por. Františka Bezkočky, důstojníka policejního V. úseku

Do Chuchle přijela první divize Vlasovců plně vyzbrojená. [RF 804 četnická stanice Chuchle vrch. stržm. Kolář bude hlásit příjezd.]¹¹ [Hlášení nesprávné.]¹²

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 32/B/1/4, opis Válečného deníku VVVP „Bartoš“. Originál strojopisu.

Dokument č. 5

1945, 5. května 1945, 23.00 hod. – Praha. Záznam o rozmluvě velitele Vojenského velitelství Velké Prahy „Bartoš“ brig. gen. Karla Kutlvašra

23.00 [hod.] rozmluva gen. Kutlvašra s plk. Voženílkem¹³:

Vlasovci jsou v Radotíně. Zda mají čekat, či jet směrem ku Praze.

Rozhodnutí: Vlasovci nejsou čs. armádou, naopak součástí německé, a proto se jich výzva netýká.¹⁴

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 32/B/1/4, opis Válečného deníku VVVP „Bartoš“. Originál strojopisu.

9 Škrtnuto strojem.

10 V záznamech 2. oddělení štábu vojenského velitelství „Bartoš“ i v originálu Válečného deníku VVVP „Bartoš“ je zpráva plk. gšt. J. Ereta zachycena v této pozměněné podobě: *Do Štef. kasáren dorazil předvoj Vlasovců, oddílů, který čítá asi 10.000 [mužů]. Mají 9 tanků.* VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 35/B/1/4 a sign. 31/B/1/4.

11 O tuto větu bylo hlášení doplněno v originále Válečného deníku VVVP „Bartoš“. Tamtéž, sign. 31/B/1/4, originál Válečného deníku VVVP „Bartoš“.

12 Oproti originálu válečného deníku se v jeho opisu nachází ještě toto konstatování. V opisu válečného deníku je hlášení zařazeno až za záznam editovaný v dokumentu č. 5. Tamtéž, sign. 32/B/1/4, opis Válečného deníku VVVP „Bartoš“. Originál strojopisu.

13 Plk. čet. Josef Voženílek (1895–1945), přednosta operačního oddělení (Ia) a povstalecký velitel Generálního velitelství uniformované policie.

14 Srov. dokument č. 6.

Dokument č. 6

1945, 5. května 1945, 23.00 hod. – Praha. Záznam o údajném rozhodnutí velitele Vojenského velitelství Velké Prahy „Bartoš“ brig. gen. Karla Kutlvašra¹⁵

[...]¹⁶

Československé velitelství
„Bartoš“

S.V. 5. 5. [1945] ve 23.00 hod.

Rozhodnutí gen. Kutlvašra o Vlasovcích.

Bylo sděleno, že Vlasovci jsou v Radotíně a žádají o pokyn, zda mají jet do Prahy, či zda mají čekat.

Rozhodnutí gen. Kutlvašra:

Vlasovci nejsou čl. armádou, naopak součástí německé armády, a proto se jich výzva o vyslání pomoci Praze netýká.¹⁷

VÚA – VHA, f. *Velitelství Bartoš*, sign. 112/CIII/1/17, *Bojová hlášení, zprávy, fonogramy*, 5.–9. 5. 1945, č. l. 1. *Originál strojopisu.*

Dokument č. 7

1945, 5. května, 23.35 hod. – Praha. Hlášení z Malé Chuchle o příjezdu samostatného průzkumného oddílu 1. pěší divize VS KONR

Radnice¹⁸ Malá Chuchle hlásí[.] Vlasovci vjíždějí do města,

Štěchovice Německé vojsko obsadilo přehradu

[Bral:] Janoušek¹⁹

VÚA – VHA, f. *Velitelství Bartoš*, sign. 35/B/1/4, *Záznamy zpráv 2. oddělení VVVP „Bartoš“ ze dne 5. až 9. května 1945. Originál rukopisu.*

15 I přes tvrzení brig. gen. K. Kutlvašra, že existuje rukopisný originál tohoto dokumentu, nepodařilo se jej až dosud nalézt; s největší pravděpodobností písemnost vznikla až po skončení povstání, a byla tudíž antedatována. Srov. SLANINA, Josef – VALIŠ, Zdeněk: *Generál Karel Kutlvašr. Naše vojsko*, Praha 1993, s. 54; MAREK, Jindřich: *Armáda barikád*, s. 27.

16 V záhlaví po pravé straně je strojopisně napsáno: Příloha č. 5.

17 Více či méně koordinované aktivity četníků, vládního vojska, ale i samotného velitelství „Bartoš“ a na něj napojených povstaleckých složek naopak potvrzují poměrně rozsáhlé snahy o povolání 1. pěší divize VS KONR do Prahy. Srov. ŽÁČEK, Pavel: *Prahou pod pancířem vlasovců*, s. 30–36.

18 Škrtnuto rukou.

19 Pol. št. stržm. František Janoušek, přidělený 5. 5. 1945 na výpomoc telefonistům štábu velitelství „Bartoš“.

Dokument č. 8

1945, 5. května, 23.40 hod. – Praha. Hlášení plk. gšt. Josefa Ereta, velitele povstalecké oblasti Praha – západ

IV. úsek téměř celý vyzbrojen. 6 tanků Vlasovců přijelo – 3 vyslány na Zbraslav.

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 32/B/1/4, opis Válečného deníku VVVP „Bartoš“. Originál strojopisu.

Dokument č. 9

1945, 5. května 1945, 23.43 hod. – Praha. Hlášení mjr. děl. Rudolfa Zahradníka, vojenského velitele stanoviště Stavebního odboru X. hlavního města Prahy v Praze VII. – Holešovicích (tel. č. 726-42)

- 1) Pol[icejní] rev[ír] 21²⁰ prostor Trojského mostu v pořádku.
- 2) Ve 22.40 [hod.] projely Radotínem 2 těžké a 2 lehké tanky, silné dělostřelectvo a pěchota směr Praha.²¹ V této době jsou asi v Jílovišti – jsou to Vlasovci.
- 3) V Berouně obsadili Vlasovci kasárna.
- 4) V Dušníkách²² stojí německý pancéřový vlak, koleje z obou stran vyhozeny. Jedná se o vzdání.
- 5) Louny obsazeny dosud Němci.
- 6) Kolony německých tanků a pěchoty na autech, které byly rozhlasem hlášeny z Benešova²³, zůstaly státi u Jesenice.
- 7) [...].

Převzal[:] por. Maisler²⁴

Konec 12.02 [0.02 hod.]

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 97/CIII/1/12, *Bojová hlášení*, 6. 5. 1945, č. l. 205. Originál rukopisu.

20 Velitelství policejního revíru III/21 sídlilo na adrese Praha VII. – Holešovice, Na Manínách 24.

21 Srov. ŽÁČEK, Pavel: *Prahou pod pancířem vlasovců*, s. 30–31.

22 Dnes součást Rudné.

23 Srov. relace povstaleckého rozhlasu vysílané od 19.22 hod. In: JEŽEK, Vladimír: *Voláme všechny. Československý revoluční vysílač na vlně 415,5 metru ve dnech 5.–9. května 1945*. Nakladatelství politické literatury, Praha 1966, s. 83, 92.

24 Por. děl. Jaromír Maisler, příslušník duchovní služby velitelství „Bartoš“.

Dokument č. 10

1945, 5. května, 23.44 hod. – Praha. Hlášení četnické stanice Velká Chuchle (tel. RF 804)

Právě projeli na cestě do Prahy Vlasovci

- 1 motocykl
- 1 nákl[adní] auto s četníky
- 2 auta s mužstvem
- 2 tanky

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 35/B/1/4, Záznamy zpráv 2. oddělení VVVP „Bartoš“ ze dne 5. až 9. května 1945. Originál rukopisu.

Dokument č. 11

1945, 5. května, 23.50 hod. – Praha. Hlášení povstaleckého velitelství „Alex“

- 1./ něm[ecké] jednotky z Benešova na Prahu zastavily v Jeseníku [Jesenici] /pancéře, pěchota na autech, cyklisté/.
- 2./ V Radotíně jsou Vlasovci – tanky lehké a těžké, pěchota.
- 3./ Mělník v rukou SS.
- 4./ Střeodočeské elektrárny vypnuly proud kolem Prahy, aby letadla z letiště nemohla startovat.

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 32/B/1/4, opis Válečného deníku VVVP „Bartoš“. Originál strojopisu.

Dokument č. 12

1945, 6. května 1945, 0.40 hod. – Praha. Hlášení por. jezd. Richarda Topinky z Národního výboru Libeň

V Radotíně partyzáni a Vlasovci přijedou v 8.00 [hod.] do Prahy.

Č[esko]M[oravská] Kolben Daněk [ČKD] čeká pancér[ový] vlak od Lysé. Od Dušník se má blížít náš obrněný vlak.

[...] ²⁵

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 102/CIII/2/13, Bojová hlášení, 6. 5. 1945. Originál rukopisu.

25 Hlášení parafoval přednosta 3. (operační) oddělení štábu velitelství „Bartoš“ kpt. gšt. Antonín Hrych.

Dokument č. 13

1945, 6. května 1945, 0.44 hod. – Praha. Hlášení plk. pěch. Jana Kluzáka, člena Okresního národního výboru v Třeboni

V oblasti jižních Čech 3 divise Vlasova, jedna táhne od Nových Hradů na Třeboň, druhá jižně od Budějovic²⁶ a 1 jižně Prahy.²⁷ Velitel jedné z nich, generálmajor²⁸, řekl, že mají za cíl spojit se jižně Prahy, a jednali prý (resp. Vlasov) s jakýmsi generálem z Londýna a že chtějí ČSR. Sledují za cíl [boj] proti bolševikům a Němcům.

Třeboň: klid, dohadování se s ním. velitelem posádky.
[Vlasovců?] několik tisíc.²⁹

VÚA – VHA, f. Česká národní rada, sign. 99/V/4, *Bojová a situační hlášení. Originál rukopisu.*

Dokument č. 14

1945, 6. května 1945, 2.00 hod. – Praha. Výtah z přehledu zpráv soustředěných 2. (zpravodajským) oddělením štábu Vojenského velitelství Velké Prahy „Bartoš“ od 23. hod. 5. května 1945 do 2.00 hod. 6. května 1945

[...]

Letiště v Ruzyni je obsazeno německými jednotkami.

V Rakovníku jednotky německé oddíly odzbrojeny.

V Lounech klid – městem procházejí ustupující jednotky z Chomutova.

[...]

V Berouně klid – dohoda s vojsky.

[...]

Ve Zdicích převrat. Německé jednotky odzbrojeny.

V Chuchli asi 1 divise Vlasovovy armády – plně vyzbrojeny [vyzbrojena].

[...]

26 V rámci jižní skupiny Ozbrojených sil (VS) KONR se do Čech přesunovaly štáb VS KONR, 2. pěší divize VS KONR – dle německé numerace 650. pěší divize (rus.), důstojnická škola, školní-záložní brigáda a některé další jednotky. AUSKÝ, Stanislav A.: *Vojska generála Vlasova v Čechách*, s. 182; ALEKSANDROV, Kirill: *Armija generála Vlasova 1944–1945*, s. 327.

27 Jihozápadně od Prahy se nacházela 1. pěší divize VS KONR – dle německé numerace 600. pěší divize (rus.), se stanovištěm velitele (S.V.) Suchomasty u Berouna. Srov. ŽÁČEK, Pavel: *Vlasovci německým pohledem*, s. 276–280.

28 Ve 23.45 hod. 5. 5. 1945 se na jednání Okresního národního výboru v Třeboni dostavil genmjr. Michail Michajlovič Šapovalov (1898–1945), velitel 3. pěší divize VS KONR – dle německé numerace 700. pěší divize (rus.) – nacházející se v prostoru Domanín – Branná, který před přítomnými členy ONV prohlásil, že uznává samostatnost Československa, chce bojovat společně s Británií a Spojenými státy proti Němcům, ale že neustane v boji proti Sovětskému svazu. Jeho úkolem prý je přesunout se ku Praze a tam se spojit s divizemi generála Vlasova. Jednání, které trvalo necelou hodinu, mělo být přerušeno údajně proto, že se prohlásil nepřítelem SSSR a zásadně odmítl dodat našemu vojsku zbraně... VALIŠ, Jan: *Osvobození Třeboně Sovětskou armádou*. In: *Archivum Trebonense. Sborník studií pracovníků archivu a jeho badatelů*. Státní oblastní archiv v Třeboni, Třeboň 1975, s. 112–113.

29 Podle záznamu VVVP „Bartoš“ hlášení por. Františka Turnovce převzala telefonistka 2. oddělení štábu Olga Ploderová. VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 97/CIII/1/12, *Bojová hlášení*, 6. 5. 1945, č. l. 10.

Vlasovci přijeli do města. Štěchovická přehrada obsazena německými jednotkami SS. Zámek Zbraslavský ve vlastních rukou.

[...]

Ve 23.45 [hod.] včetně všech obcí okresu Praha-sever vše v pořádku. Proti našim jednotkám stojí asi 1000–1200 německých vojáků.

[...]

Ve Zbraslavi jsou hlášeny silné panceřové jednotky SS.

[...]

V oblasti již[ních] Čech 3 divise Vlasovců a sice
jedna směrem na Třeboň,
jedna jižně Budějovic,
jedna jižně od Prahy.

Úkolem *pry*³⁰ je spojit se jižně Prahy k boji proti Němcům a bolševikům.

V Třeboni klid – vyjednávání s němec[kou] posádkou.³¹

V prostoru Krč potvrzeno v 0.50 hod. soustředování německých jednotek. Čekají na pěchotu. Ráno nastoupí asi k útoku.

Podle hlášení došlého do 2 hod. soustřeďují se německé jednotky k všeobecnému útoku na Prahu[,] a sice od jihu, jihovýchodu a severovýchodu a ~~západu~~.³²

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 106/CIII/1/15, *Bojová hlášení 2. oddělení VVVP „Bartoš“*, 5.–6. 5. 1945 (*Přehled zpráv od 23. hod. dne 5. 5. do 02,00 hod. dne 6. 5. 1945*), č. l. 1–2. *Originál strojopisu.*

Dokument č. 15

1945, 6. května 1945, 2.32 hod. – Praha. Hlášení Národního výboru Praha XII. – Vinohrady

Je třeba ihned spojit se s Vlasovci a partyzány, kteří se nalézají t. č. v Radotíně, po příp[adě] na cestě z Rad[otína] do Prahy.

Nár[odní] výbor Praha XVII. [XII.]³³ hlásí – Tov[árna] Remad Žižkov – Husinecká ul[ice] dává k dispozici léky.

[...]³⁴

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 102/CIII/1/13, *Bojová hlášení*, 6. 5. 1945, č. l. 208. *Originál rukopisu.*

30 Dopsáno rukou.

31 Srov. dokument č. 13.

32 Škrtnuto rukou.

33 Z obsahu hlášení vyplývá, že bylo podáno Národním výborem Prahy XII. – Vinohrady a nikoliv Prahy XVII. – Košíře.

34 V samotném závěru hlášení byla poznámka: *předat oblasti Praha – východ.*

Dokument č. 16

1945, 6. května 1945, 3.50 hod. – Praha. Hlášení por. pěch. v záloze Vladimíra Cirmona, styčného důstojníka u samostatného průzkumného oddílu 1. pěší divize VS KONR

Por. v zál. Cirmon navázal spojení s Vlasovci 300 ozbrojených mužů a nějaké tanky.
[...]³⁵

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 97/CIII/1/12, *Bojová hlášení*, 6. 5. 1945, č. l. 43. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 17

1945, 6. května 1945, 4.00 hod. – Praha. Výtah ze situačního hlášení Vojenského velitelství Velké Prahy „Bartoš“ o bojové situaci v Praze

Situace do 4h 6/5³⁶
[...]

IV. úsek

Asi jedna divize Vlasovovy armády. Zbraslavský zámek je v našich rukou.
Ve vlastní Zbraslavi silné jednotky SS.

[...]³⁷

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 97/CIII/1/12, *Bojová hlášení*, 6. 5. 1945, č. l. 44a. *Originál strojopisu.*

Dokument č. 18

1945, 6. května 1945, 4.40 hod. – Praha. Situační hlášení velitele budovy Meziměstské telefonní ústředny Čestmíra Tučka o bojové situaci v Praze

[...]

Z Berouna dost[ali] zprávu, že gen. Vlasov mluvil osobně s Prahou.³⁸ [...] voj[enský] vel[itel] Tuček ([tel. č.] 556-31)

[...]³⁹

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 97/CIII/1/12, *Bojová hlášení*, 6. 5. 1945, č. l. 52. *Originál rukopisu.*

35 Hlášení parafoval podnáčelník štábu velitelství „Bartoš“ pplk. gšt. Emil Horyna.

36 Doplněno rukou.

37 V 6 hod. hlášení parafoval náčelník štábu „Bartoš“ pplk. gšt. F. Bürger. V pravém dolním rohu je poznámka příslušníka 3. oddělení npor. gšt. Josefa Mirovského: *Předáno vel. Alex v 6.30 hod.*

38 Srov. PARÍZEK, L. M.: *A lid povstal*. Aventinum, Praha 1945, s. 112–113.

39 Přednosta 3. oddělení štábu velitelství „Bartoš“ kpt. gšt. A. Hrych pod hlášení dopsal poznámku: *Vel. přísl. úseku ať pomůže.*

Dokument č. 19

1945, 6. května 1945, 5.30 hod. – Praha. Požadavek náčelníka štábu Vojenského velitelství Velké Prahy vlastnoručně sepsaný pplk. gšt. Františkem Bürgerem a adresovaný veliteli úseku Kladno brig. gen. Juliu Fišerovi⁴⁰

Voj. velitel Velké Prahy

Čj. 124/3 Gen. Fišera, Kladno

Němci v převaze tanků od vých[odu] a j[iho]v[ýchodu] a jihu (tam jsou u Radotína Vlasovci).

Je nutno, abyste spolu s Vlasovci u vás (Řevničov – ?) co nejrychleji postupoval na Prahu od západu zejména na prostor Ruzyň a vázat [vázal] něm. síly. Zejména nutno [navázat] spojení a žádat součinnost jejich letectva – Němci hrozí dnes bombardováním. Hlavně škodí jejich děla, tanky a minomety.

Velitel Bartoš
v. r.

Náč[elník] štábu:
Bürger⁴¹

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 97/CIII/1/12, *Bojová hlášení*, 6. 5. 1945, č. l. 58a/3. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 20

1945, 6. května 1945, 5.35 hod. – Praha. Hlášení mjr. Martina Brumly, velitele „na levém břehu“, z policejní stanice Malá Chuchle, po návratu ze štábu 1. pěší divize VS KONR v Suchomastech⁴²

1.) Přijel jsem v tomto okamž[iku] ze štábu Vlasova:

Mluvil jsem s vel[itelem] div[ize].

„Zajav[ali] [ot] sbaja [sebja.] što [v] každom sluč[aj]u postaráj[uts]o o osvobození goroda.“

Na přání, aby okamžitě jedn[otky] k nám postavené nejbliže ke gorodu, aby postupovaly dále, bude vydán [rozkaz] po vyjasnění poměrů a situace na západě, odkud je hlášeno 20–30.000 SS.⁴³

2.) [...]

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 102/CIII/1/13, *Bojová hlášení*, 6. 5. 1945. *Originál rukopisu.*

40 Brig. gen. Julius Fišera (1894–1952), velitel povstaleckého úseku Kladno.

41 Srov. neúplnou verzi in BARTOŠEK, Karel: *Pražské povstání 1945*. Naše vojsko – SPB, Praha 1965, s. 165.

42 Mjr. Brumla následně v 6.45 hod. informoval 38. policejní revír, že navázal spojení s gen. Vlasovem, který nemůže [...] přijít na pomoc Praze dříve, dokud neprovede definitivní uspořádání situace na západě, odkud se na něj měly tlačit jednotky SS v síle asi 20.000 mužů. Viz *Přehled zpráv o pražském povstání ve dnech 5.–9. května 1945*. Historicko-dokumentační komise Obvodního výboru SBS Praha 5, nedatováno.

43 V záznamech 2. oddělení štábu velitelství „Bartoš“ je poslední věta zachycena takto: *Na přání, aby jednotky k nám nejbliže postavené postupovaly dále, bude vydán rozkaz po vyjasnění poměrů a situace na západě. Odkud hlášeno 20–30 000 SS. VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 37/B/1/4.*

Dokument č. 21

1945, 6. května 1945, 6.15 hod. – Praha. Hlášení vrch. resp. finanční stráže Antonína Kabelíka o průchodu samostatného průzkumného oddílu 1. pěší divize VS KONR Slivencem

Ve Slivenci, Kosoři, Ořechu, Cikánce, Hlubočepy [Hlubočepích], Radotín[ě] klid.

O půlnoci prošly oddíly Vlasovovy a skupina „Černý lev“⁴⁴ ku Praze, část na Zbraslav, k zajištění silnice do Prahy.

[Bral:] Janoušek

[...] ⁴⁵

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 97/CIII/1/12, *Bojová hlášení*, 6. 5. 1945, č. l. 72. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 22

1945, 6. května 1945⁴⁶, 6.35 hod. – Praha. Hlášení Oldřicha Sládka, předsedy Národního výboru ve Štěpánské ulici č. 22, Praha II.

Mají [u sebe] 5 důst[ojníků] z Vlasov[ovy] armády. Krátkovlnný vysílač a chtějí navázat spojení s Vlas. arm[ádou]. Prosí okamž[itě] o instr[ukce]. Zároveň jsou důstojníci ochotni projet jako kurýři ke své armádě. Prosí o okamž. oznámení ([tel. č.] 295-93). [...]⁴⁷

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 98/CIII/1/12, *Bojová hlášení*, 7. 5. 1945, č. l. 17a. *Originál rukopisu.*

44 Představitelé ilegální organizace Černý lev podle historika Z. Huňáčka v dopoledních hodinách 5. 5. 1945 v Suchomastech podepsali dohodu s velením Buňačenkovy divize o společném postupu proti nacistům. HUŇÁČEK, Zdeněk: Útok nacistických bojových skupin na Prahu v květnu 1945. *Historie a vojenství*, 1990, roč. 39, č. 6, s. 34.

45 Hlášení parafovali přednosta 3. oddělení štábu velitelství „Bartoš“ kpt. gšt. A. Hrych a jeho podřízený npor. gšt. J. Mirovský.

46 Hlášení bylo nesprávně zařazeno do konvolutu zpráv ze dne 7. 5. 1945. Srov. článek ŽÁČEK, Pavel: Belzebub proti ďáblovi. Takzvaná sovětská mise, vlasovci a Pražské povstání v tomto čísle *Securitas Imperii*.

47 Hlášení parafoval podnáčelník štábu velitelství „Bartoš“ pplk. gšt. E. Horyna, který zřejmě také dopsal poznámku: *Zařizeno – pozváni sem.*

Dokument č. 23

1945, 6. května 1945, 7.30 hod. – Praha. Hlášení škpt. gšt. Josefa Musila, II. zástupce vojenského velitele Radotína

Ze Zbraslavi volají o pomoc[,] kde jsou obklíčení a žádají zoufale o výpomoc!

Byli žádáni Vlasovci o výpomoc, – nemohou však dosud nic podniknout, neboť čekají dohodnutí [rozhodnutí; hlášení] od mjr. Brumly – [který] je k dosažení na všech revírech levého břehu Vltavy – nechat mu tam zprávy.⁴⁸

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 102/CIII/1/13, *Bojová hlášení*, 6. 5. 1945. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 24

1945, 6. května 1945, 7.45 hod. – Praha. Hlášení brig. gen. Bohuslava Kálala⁴⁹

Beroun. 2000 Vl[asovců] prošlo – část na autech – Berounem pod vel[ením] ppl[k].⁵⁰ Vlasovců a táhnou na pomoc [směr] Praha.

Plzeň. [...] ⁵¹

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 102/CIII/1/13, *Bojová hlášení*, 6. 5. 1945. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 25

1945, 6. května 1945, 9.00 hod. – Praha. Hlášení por. pěch. v záloze Vladimíra Cirmona, styčného důstojníka u samostatného průzkumného oddílu 1. pěší divize VS KONR

Ve Zbraslavi kapitulovali Češi a předali zbraně. Němci SS v množství 4.000 mužů. Pomoc Prahy nutná. Vlasovův oddíl už jede.

Přijal[.] kpt. Ježek⁵²

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 102/CIII/1/13, *Bojová hlášení*, 6. 5. 1945. *Originál rukopisu.*

48 Srov. dokument č. 20.

49 Brig. gen. Bohuslav Kálal (1885–1945), předseda Ústředního svazu sdružení bývalých válečníků a člen Českého svazu válečníků, byl zapojen do informačního systému velitelství „Bartoš“.

50 Pravděpodobně šlo o velitele 4. pěšího pluku plk. I. K. Sacharova anebo velitele 3. pěšího pluku 1. pěší divize VS KONR pplk. G. P. Alexandrova – Rjabcova.

51 Hlášení, které parafovali náčelník štábu velitelství „Bartoš“ pplk. gšt. F. Bürger a II. zástupce velitele plk. gšt. F. Heřman, bylo postoupeno 3. oddělení štábu velitelství „Bartoš“.

52 Kpt. pěch. v zál. Bohumil Ježek, příslušník 1. oddělení štábu velitelství „Bartoš“.

Dokument č. 26

1945, 6. května 1945, 9.45 hod. – Praha. Hlášení por. pěch. v záloze Vladimíra Cirmona, styčného důstojníka u samostatného průzkumného oddílu 1. pěší divize VS KONR, z Radotína

[...]⁵³

Situace se změnila, Němci po obsazení Zbraslavi přešli Berouнку a dali se na Chuchli, z druhé strany na Černošice.

Za této situace zůstali jsme zde a koordinovali velení, tak že se i česká posádka podřizuje velení rus[kého] maj[ora] Kostenko.

Benzin pro Vlasovce, aby mohli nastoupit cestu na Prahu.

[...]⁵⁴

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 102/CIII/1/13, *Bojová hlášení*, 6. 5. 1945. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 27

1945, 6. května 1945, 10.00 hod. – Praha. Hlášení právního referenta Inspektorátu I vládního vojska mjr. just. JUDr. Ladislava Springera o dislokaci 1. pěší divize VS KONR a některých jednotek bojové skupiny „Wallenstein“ z výcvikového prostoru SS „Böhmen“

Hlásí mjr.⁵⁵ Osobně hlášení

Rusové mají pevně v rukou okresy, místy [města] Beroun, Zdice, Hošov, Raskolesy [Praskolesy], Hostivice, Osovec, Mníšek. P[růzkumný]O[oddíl] Radotín.

Němci:

PO – cvičný pluk Pikovice.⁵⁶ 2 pluky v prostoru Lešany – Krhatice [Krhanice].⁵⁷ 1 pluk Prostor Benešov.⁵⁸ 2 cvič[né] roty tanků v celkovém počtu asi 30. 1 rota prostor Vrchotovice, Janovice [Vrchotovy Janovice]⁵⁹, jedna prostor Pyšely⁶⁰, Mrač, Poříčí⁶¹

53 V záhlaví hlášení jsou přeškrtnuta slova: *Radotín mjr. Kostěňko*; jméno styčného důstojníka je zkomoleno (Firman).

54 Hlášení bylo postoupeno 4. a 3. oddělení štábu velitelství „Bartoš“; parafováno zřejmě příslušníkem velitelství útočné vozby špkt. Josefem Zohnem.

55 Škrtnuto rukou.

56 Podle dostupných údajů byl v Pikovicích na severním okraji výcvikového prostoru SS (SS-TrÜbPl.) „Böhmen“ dislokován SS horský ženijní výcvikový pluk 4 (SS-Geb. Pi. A. Btl. 4), nasazený 5. 5. 1945 pod velením SS-Hstuf. Richarda Sallera proti povstale Praze v rámci ženijního pluku (Pi-Rgt.) „Wallenstein“. KOS, Petr: *Cvičiště Benešov. Vstup zakázán!! SS-Truppenübungsplatz Beneschau/Böhmen 1939–1948. Stručná historie výcvikového prostoru SS ve středních Čechách v letech druhé světové války a poválečná obnova území do roku 1948*. Posázaví, o. p. s., Postupice 2012, s. 47, 51, 58.

57 V prostoru Prosečnice – Krhanice – Nová Ves (Neudorf) byl 5. 5. 1945 pod velením SS-Hstuf. Wolfganga Jörchela sestaven ze školy tankových granátníků (SS-Pz. Gren. Schule) Kienschlag a dalších jednotek zesílený granátnický pluk 1 (Verst. Gren. Rgt. 1) „Wallenstein“. KOKOŠKA, Stanislav: *Praha v květnu 1945*, s. 142–143. V Lešanech se nacházel slovenský granátnický pluk 1 (slow. Gren. Rgt. 1) „Hlinka Garde“, ještě 4. 5. 1945 považovaný za součást bojové skupiny (Kampfgruppe) „Wallenstein“. ŽÁČEK, Pavel: *Poslední dny velitele Waffen SS Čechy a Morava. Historie a vojenství*, 2005, roč. 54, č. 2, s. 109.

2 bat[erie] protitankového děl[ostřelectva] 1 bat. též o 3 dělech a 1 prapor v síle asi 20 motor[ových] děl.

PO Radotín⁶² byl dán k dispozici k zesílení odporu v Praze.

Veškeré údaje sdělil osobně mně⁶³ mjr. Sprängerovi [Springerovi] a škpt. Špotilíkov⁶⁴ Havlíčkovi⁶⁵ v Suchomastech plk. Nikolajev,⁶⁶ náč. št[á]b[u] div. gen. Bunačenka [Buňačenka]⁶⁷ asi v 6. hod. ráno.⁶⁸

Převzato v 10 hod.

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 106/CIII/1/15, *Bojová hlášení 2. oddělení VVVP „Bartoš“*, 5.–6. 5. 1945, č. l. 168/3. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 28

1945, 6. května 1945, 10.20 hod. – Praha. Hlášení por. pěch. v záloze Vladimíra Cirmona, stýčného důstojníka u samostatného průzkumného oddílu, z Radotína

[...]⁶⁹

Mjr. Kostěnko dostal právě sdělení od gen. Buňačenka, že posílá na pomoc 1 pěší pluk.⁷⁰

Přijal: Ježek

[...]⁷¹

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 106/CIII/1/15, *Bojová hlášení 2. oddělení VVVP „Bartoš“*, 5.–6. 5. 1945, č. l. 35. *Originál rukopisu.*

- 58 V Benešově byl z frekventantů SS dělostřelecké školy II (SS-Art. Schule II) pod velením SS-Staf. Ludwiga Karla Schlamelchera sestaven zesílený granátnický pluk 2 (Verst. Gren. Rgt. 2) „Wallenstein“. KOKOŠKA, Stanislav: *Praha v květnu 1945*, s. 142–143.
- 59 Tam byla umístěna škola tankových stíhačů a útočných děl (SS-Pz. Jäg. /Stu. Gesch./ Schule), z níž byl 5. 5. 1945 pod velením SS-Staf. Ericha Sinna zformován oddíl tankových stíhačů (Pz. Jg. Abt.) „Wallenstein“. Tamtéž, s. 142; KOS, Petr: *Cvičiště Benešov*, s. 71; ŽÁČEK, Pavel: *Poslední dny velitele Waffen SS Čechy a Morava*, s. 109.
- 60 Z Pyšel vyrazil 5. 5. 1945 na Prahu oddíl útočných děl (Stu. Gesch. Abt.) „Wallenstein“ pod velením SS-Hstuf. Klause von Allwörden. Tamtéž.
- 61 V Poříčí nad Sázavou byl umístěn jeden z praporů (VII. Btl.), s největší pravděpodobností zařazený do Schlamelcherova zesíleného granátnického pluku 2.
- 62 Samostatný průzkumný oddíl 1. pěší divize VS KONR se v Radotíně nacházel již od večera 5. 5. 1945. ŽÁČEK, Pavel: *Prahou pod pancířem vlasovců*, s. 30–31.
- 63 Škrtnuto rukou.
- 64 Škrtnuto rukou.
- 65 Škpt. v zál. Ing. Vladimír (Jiří) Havlíček, zpravodajský důstojník velitelství úseku Štefaníkova kasárna. Srov. ŽÁČEK, Pavel: *Kasárna na levém břehu*, s. 147.
- 66 Pplk. Nikolaj Petrovič Nikolajev (1911–1945), náčelník štábu 1. pěší divize VS KONR.
- 67 Genmjr. Sergej Kuzmič Buňačenko (1902–1946), velitel 1. pěší divize VS KONR.
- 68 Srov. ŽÁČEK, Pavel: V Praze. Příspěvek k historii 1. divize Ruské osvobozené armády. *Studentské listy*, 1991, roč. 2, č. 10, s. 16.
- 69 V záhlaví bylo zapisovatelem zkomoleno jméno telefonujícího (por. Firman) a namísto Radotína uvedena Zbraslav jako místo, odkud podával své hlášení.
- 70 1. pěší pluk 1. pěší divize VS KONR pod velením plk. A. D. Archipova vyrazil z prostoru Liteň – Korno podél Berounky ku Praze až ve 14. hod. 6. 5. 1945. ŽÁČEK, Pavel: *Prahou pod pancířem vlasovců*, s. 35, 37.
- 71 Hlášení, které parafoval přednosta 3. oddělení štábu velitelství „Bartoš“ kpt. gšt. A. Hrych, bylo postoupeno 3. oddělení štábu velitelství „Bartoš“.

Dokument č. 29

1945, 6. května 1945, 11.15 hod. – Praha. Rozkaz Vojenského velitelství Velké Prahy „Bartoš“ pro velitele samostatného průzkumného oddílu 1. pěší divize VS KONR mjr. B. A. Kostěnka

Rozkaz majoru Kostěnkovi, Radotín[:]

Ihned a nejkratší cestou s tanky do Prahy a obsadit Rozhlas, Václav[ské] nám[ěstí], a to křižovatku: Jindřišská, Můstek a pak pol[icejní] ředitelství.

Vel. Bartoš

[...]72

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 106/CIII/1/15, *Bojová hlášení 2. oddělení VVVP „Bartoš“*, 5.–6. 5. 1945, č. l. 40 (171/3). *Originál rukopisu.*

Dokument č. 30

1945, 6. května 1945, 13.11 hod. – Praha. Záznam o telefonátu spojovacího důstojníka štábu 1. pěší divize VS KONR Lazarova73

Volal spoj[ovací] důst. Lazarov od štábu Vlasova – přijal p. gen. Nosek.74

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 106/CIII/1/15, *Bojová hlášení 2. oddělení VVVP „Bartoš“*, 5.–6. 5. 1945. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 31

1945, 6. května 1945, 13.12 hod. – Praha. Hlášení pol. št. stržm. Antonína Krupky z Inspektorátu uniformované policie v Čechách

V 12.30 hod. projela Vlasovova armáda Beroun v počtu 17 autom[obilů] a 8 motorových děl.

O 12. hod. projely Liteň 4 roty Vlasov. armády a jedou přes Řevnice – Dušníky směrem Motol ku Praze rychlým tempem.

Bral: Janoušek

[...]75

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 102/CIII/1/13, *Bojová hlášení*, 6. 5. 1945. *Originál rukopisu.*

72 Pod parafovou přednosty 3. oddělení štábu velitelství „Bartoš“ kpt. gšt. A. Hrycha je uvedeno, že rozkaz byl do Radotína předán telefonicky.

73 V řadách důstojníků 3. pěšího pluku 1. pěší divize VS KONR byl por. A. T. Lazarev. Srov. ŽÁČEK, Pavel: *Prahou pod pancířem vlasovců*, s. 105.

74 Brig. gen. Ing. Václav Nosek (1887–1953), velitel ženijního vojska Vojenského velitelství Velké Prahy „Bartoš“.

75 Z rozkazu náčelníka štábu pplk. gšt. F. Bürgera bylo hlášení postoupeno 3. oddělení štábu velitelství „Bartoš“.

76 Hejtmán Jaroslav Rendl, styčný důstojník vládního vojska u štábu 1. pěší divize VS KONR.

Dokument č. 32

1945, 6. května 1945, 13.35 hod. – Praha. Hlášení důstojníka Generálního inspektorátu vládního vojska pplk. Karla Emingera

Telefonuje npor. Rendl⁷⁶ z Berouna, že je u štábu Vlasovců jako styčný důstojník.

[Vlasovovy jednotky]⁷⁷ Postupující na Prahu

A prosí, aby bylo rozhlásem oznámeno, že mají vozidla označena bílými kruhy a tanky čsl. vlajkami.⁷⁸

[Bral:] Janoušek

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 106/CIII/1/15, *Bojová hlášení 2. oddělení VVVP „Bartoš“*, 5.–6. 5. 1945, č. l. 63. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 33

1945, 6. května 1945, 13.40 hod. – Praha. Hlášení zpravodajské skupiny náčelníka štábu velitelství Inspektorátu I vládního vojska pplk. gšt. Antonína Šilhavého ze Smíchovských (Štefánikových) kasáren⁷⁹

Pod Barrandovem přerušena trať – Vlasovci použijí osobních vlaků do Řeporyj a pak pěšky, – hlásí: [okresní úřad] Praha [venkov] – Jih.⁸⁰

Bral: Janoušek

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 106/CIII/1/15, *Bojová hlášení 2. oddělení VVVP „Bartoš“*, 5.–6. 5. 1945, č. l. 68. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 34

1945, 6. května 1945, 13.45 hod. – Praha. Hlášení Ředitelství státních drah o průchodu samostatného protiletadlového-protitankového oddílu (russ. Einzel-Fliegerabwehr-Panzerjägerabteilung 1600) 1. pěší divize VS KONR Dušníky

Dušníky procházejí Vlasovci vpředu s tanky, pěchotou a dělostřelectvem, bylo tam zajato 40 něm. automobilů a jsou k dispozici.⁸¹

Bral: Janoušek

[...]⁸²

77 Doplněno náčelníkem štábu velitelství „Bartoš“ pplk. gšt. F. Bürgrem.

78 Tato část věty byla vlevo náčelníkem štábu velitelství „Bartoš“ pplk. gšt. F. Bürgrem zaškrtnuta s poznámkou: *rozblas*. Srov. relací povstaleckého rozhlasu z 15.20 hod. in: JEŽEK, Vladimír: *Voláme všechny*, s. 133.

79 V dokumentaci je uváděna jako „skupina Šilhavý“. Srov. ŽÁČEK, Pavel: *Kasárna na levém břehu*, s. 154 ad.

80 Srov. tamtéž, s. 170.

81 Srov. OPLEŠTILOVÁ, Hana: *Rudná*. Městský úřad Rudná, Rudná 2002, s. 38–39; JUNEK, Václav: *Rudná 1938–1945*. Město Rudná – MO ČSBS, Rudná 2005, s. 29–30, 37–38.

82 Z rozhodnutí náčelníka štábu pplk. gšt. F. Bürgera bylo hlášení v 14.00 hod. postoupeno 3. a 4. oddělení štábu velitelství „Bartoš“; parafováno přednostou 3. oddělení kpt. gšt. A. Hrychem a pravděpodobně kpt. Dr. Josefem Scheinerem, zastupujícím přednostu 4. oddělení, který navíc dopsal: *Vid 6/5*. [19]45.

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 97/CIII/1/12, *Bojová hlášení*, 6. 5. 1945, č. l. 135 (185/3). *Originál rukopisu.*

Dokument č. 35

1945, 6. května 1945, 13.55 hod. – Praha. Hlášení por. pěch. v záloze Vladimíra Círmona, styčného důstojníka u samostatného průzkumného oddílu 1. pěší divize VS KONR

Telefonické zprávy z Radotína[:]

Nadporučík Firmon [Círmon] v 14.30 [hod.] je v Praze s 2 tanky, 4 obrněnými vozy s mužstvem, tj. 2000 muži pěchoty. Jede kolem Štefaníkových kasáren přes Václavské [náměstí] k Radio-Journalu.⁸³

[Přijala:] Statečná⁸⁴

[...] ⁸⁵

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 106/CIII/1/15, *Bojová hlášení 2. oddělení VVVP „Bartoš“*, 5.–6. 5. 1945, č. l. 70. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 36

1945, 6. května 1945, 14.00 hod. – Praha. Výtah z přehledu zpráv došlých 2. (zpravodajskému) oddělení Vojenského velitelství Velké Prahy „Bartoš“ od 10.00 do 14.00 hod.

Vnitřní Praha:

[...]

11.33 hod. Německé jednotky s tanky se shromažďují v prostorech Hvězda – Břevnov – Dejvice – Vokovice.

Okolí Prahy:

09.50 hod. Malá Chuchle hlásí příchod asi 2 rot SS, které žádají průchod. Proti nim nastupují Vlasovovy jednotky.

10.35 hod. Asi dva prapory SS pochodují dvěma proudy ze Zbraslavi na Prahu, a to jedním směrem na Modřany, druhým na Chuchlí. Došlo k přestřelce s Vlasovci.

[...]

10.10 hod. Jednotky gen. Vlasova mají pevně⁸⁶ pry⁸⁷ v rukou Beroun, Zdice, Hošov, Praskolesy, Hostivice, Mníšek.

83 Srov. záznam 2. oddělení štábu velitelství „Bartoš“ z 13.55 hod. VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 37/B/1/4.

84 Marie Statečná, písárka 2. oddělení štábu velitelství „Bartoš“.

85 Na zadní straně hlášení jsou uvedeny časové údaje: 14.20 hod. Štef. kas., 14.25 [hod.] Hlubočepy, 14.30 [hod.] 38. revír. Pravděpodobně jde o poznámku, kdy byla tato zpráva sdělena velitelství úseku Štefaníkovy kasárny, policejní stanici Hlubočepy a policejnímu revíru 38.

86 Škrtnuto rukou.

87 Dopsáno rukou.

Německé jednotky, cvičný pluk Pikovice, 2 pluky Lešany – Krhanice, 1 pluk Benešov, 2 cvič. roty tanků, 2 bat. protiletadlového dělostřelectva a 1 prapor motor[izovaného] dělostřelectva.⁸⁸

[...]

VÚA – VHA, f. *Velitelství Bartoš*, sign. 106/CIII/1/15, *Bojová hlášení 2. oddělení VVVP „Bartoš“*, 5.–6. 5. 1945 (*Přehled došlých zpráv od 10.00 hod. do 14.00 hod. dne 6. 5. 1945*), č. l. 194. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 37

1945, 6. května 1945, 14.16 hod. – Praha. Hlášení Zemského četnického velitelství v Praze

Dostali jsme spojení s velitelstvím Vlasov. arm. v Radotíně.

Telef[onní] č[íslo] jejich RSC-199

Bral: Janoušek

[...]⁸⁹

VÚA – VHA, f. *Velitelství Bartoš*, sign. 106/CIII/1/15, *Bojová hlášení 2. oddělení VVVP „Bartoš“*, 5.–6. 5. 1945, č. l. 74. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 38

1945, 6. května 1945, 14.45 hod. – Praha. Hlášení mjr. gšt. Karla Vevery, člena štábu velitelství Inspektorátu I vládního vojska plk. gšt. Antonína Šilhavého, ze Smíchovských kasáren

1) 14.20 [hod.] hlásí npor. Finoch [Cirmon] Radotín, že [v] 14.30 [hod.] bude v Praze se dvěma tanky a 4mi obrněnými vozy a 2000 [muži] pěchoty, pojedou kolem Smíchovských kasáren, přes Václ[avské] nám. k Radiojournalu.⁹⁰

Volat⁹¹ Budeme volat z čísla 344-89, jakmile pojedou kolem Smíchov[ských] kasáren a dáme jim spojku, která je zavede k polic[ejnímu] řed[itelství] na Národní třídě, a pak mají dát pozor na palác Dunaj⁹², odtamtud možno očekávat střelbu.⁹³

2) [...].

VÚA – VHA, f. *Velitelství Bartoš*, sign. 97/CIII/1/12, *Bojová hlášení*, 6. 5. 1945, č. l. 141 (189/3). *Originál rukopisu.*

88 Srov. dokument č. 27.

89 Ve 14.31 hod. hlášení parafoval náčelník štábu pplk. gšt. F. Bürger, poté bylo postoupeno 3. oddělení štábu velitelství „Bartoš“.

90 Srov. ŽÁČEK, Pavel: *Kasárna na levém břehu*, s. 172 a dokument č. 35.

91 Škrtnuto rukou.

92 Konstruktivistická budova na rohu Národní třídy a Voršilské ulice v Praze–Novém Městě.

93 Srov. ŽÁČEK, Pavel: *Kasárna na levém břehu*, s. 161–162.

Dokument č. 39

1945, 6. května 1945, 14.50 hod. – Praha. Hlášení Generálního velitelství uniformované policie o postupu dvou obrněných kolon 1. pěší divize VS KONR na Prahu

1.) Jsou hlášeny následující kolony Vlasovců[:] Asi 100 tanků⁹⁴ blíží se k Bílému Be-ránku do Motola.

2.) Dalšíh 40 tanků přes Řeporyje do Jinonic.

Ulice jsou zabarikádovány. Kdo provede hladký průjezd? V případě, že to má provést státní policie, musí o tom zavčas být vyrozuměn přísl[ušný] pol. revír. Rovněž je nutno stanovit doprovozní hlídku. Zprávu na klapku Kl. 352

Bral: Janoušek

[...]⁹⁵

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 106/CIII/1/15, *Bojová hlášení 2. oddělení VVVP „Bartoš“*, 5.–6. 5. 1945, č. l. 82. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 40

1945, 6. května 1945, 15.10 hod. – Praha. Hlášení povstaleckého IV. úseku „František“ o postupu čelních jednotek 1. pěší divize VS KONR ku Praze

14.40 [hod.] hlásí Nár. výbor Jinonice, že z Řeporyj táhnou 2 proudy vlasovců:

I. proud směr Dušníky, Třebonice, Řeporyje, Praha (20 pancéřů a 30 obrněných aut) jsou již u Stodůlek

II. proud je [v] obci Chýnvice – Chotek [Choteč] – Řeporyje – Praha (4 zvědné vozy a větší počet pancéřů)

[Bral:] Janoušek

[...]⁹⁶

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 106/CIII/1/15, *Bojová hlášení 2. oddělení VVVP „Bartoš“*, 5.–6. 5. 1945, č. l. 90. *Originál rukopisu.*

94 Tyto údaje jsou pochopitelně výrazně nadsazené, pravděpodobně jde o odhad veškerých dopravních a bojových prostředků 3., 4. pěšího pluku, samostatného protiletadlového-protitankového oddílu, případně dalších jednotek 1. pěší divize VS KONR, které 6. 5. 1945 v odpoledních hodinách postupovaly po státní silnici Beroun – Praha. Srov. ŽÁČEK, Pavel: *Prahou pod pancířem vlasovců*, s. 142–169.

95 Hlášení bylo postoupeno 3. oddělení štábu velitelství „Bartoš“; další poznámka zněla: *ihned říct – úseku IV*. Obratem bylo tlumočeno na tel. č. 412-56.

96 Z rozhodnutí náčelníka štábu pplk. gšt. F. Bürgera bylo hlášení postoupeno 3. oddělení štábu velitelství „Bartoš“.

Dokument č. 41

1945, 6. května 1945, 15.15 hod. – Praha. Hlášení člena štábu velitelství Inspektoraátu I vládního vojska mjr. gšt. Karla Vevery ze Smíchovských kasáren

Národní výbor Řeporyje hlásí:

- 1) v Ořechu 1 proud Vlasovců, druhý proud uhnul na Bílý Beránek⁹⁷
- 2) 14.55 h[od.] právě projelo nákl[adní] auto s vlečným vozem a vojskem gen. Vlasova. Zastavilo se a poslali ho na pomoc obci Stodůlky, která je ohrožena.

Táž zpráva potvrzena panem Kubrem z Jinonic.⁹⁸

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 97/CIII/1/12, *Bojová hlášení*, 6. 5. 1945, č. l. 145. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 42

1945, 6. května 1945, před 15.30 hod.⁹⁹ – Praha. Hlášení pol. npor. Aloise Ereta, velitele 38. revíru IV. policejního úseku¹⁰⁰

Velitelství „Bartoš“! Praha

- 1.) Hlásím [...].
- 2.) Vyslaný pátrač na motocyklu do prostoru Chuchle zjistil dotazem u velitele jedné jednotky Vlasovských vojsk tato důležitá data:
  - a.) Celkový počet vojska gen. Vlasova asi 25.000 mužů. Výzbroj úplná včetně lehkého dělostřelectva.
  - b.) Úkol: do večerních hodin dnešního dne dosáhnout Prahy.
- 3.) Část Vlasovských vojsk se přepravila přes Vltavu a zakopává se v prostoru Braníka s úkolem zajistit pravý břeh z jihu (směr Komořany).
- 4.) Část Vlasovových vojsk (síla neznáma) zakopává se ve Velké Chuchli (lehké dělostřelectvo) s hlavním úkolem zajistit směr jih – levý břeh a vedlejší úkolem s palebnou podporou před oddíl zakopávající se v Braníku.
- 5.) Mezi Slivencem a Barrandovem se směrem [ve směru] Praha postupují další jednotky Vlasov[ců].
- 6.) Přednosta nádraží Jinonice hlásil, že se Němci v Motole a Ruzyni vzdali Vlasovcům. Dotazem u nár. výboru v Hlubočepích (pan Zahálka) bylo vzdání se uvedených Němců potvrzeno.¹⁰¹
- 7.) [...].

npor. pol. Eret
velitel 38. pol. revíru

[...] ¹⁰²

97 Srov. ŽÁČEK, Pavel: *Kasárna na levém břehu*, s. 172.

98 Srov. tamtéž, s. 173.

99 Srov. ŽÁČEK, Pavel: *Prahou pod pancířem vlasovců*, s. 37–38.

100 Velitelství policejního revíru IV/38 sídlilo na adrese Praha XVI. – Smíchov, Pasovská 7 (dnes Nádražní).

101 Srov. dokumenty č. 112 a 118.

102 Hlášení bylo postoupeno 3. a 4. oddělení; parafováno pravděpodobně kpt. Dr. J. Scheinerem, zastupujícím přednostu 4. oddělení štábu velitelství „Bartoš“.

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 102/CIII/2/13, *Bojová hlášení*, 6. 5. 1945. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 43

1945, 6. května 1945, 15.40 hod. – Praha. Hlášení Národního výboru Prahy XVI. – Smíchov

Jinonice se hlásí: Oddíl ze Stodůlek navázal styk s předvojem Vlasovců. Jsou potěšeni organizací odporu. Mysleli, že Češi sedí doma v chalupách. Jejich počet je asi 30.000 – a táhnou od západu a jihu ku Praze.

[...] ¹⁰³

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 106/CIII/1/15, *Bojová hlášení 2. oddělení VVVP „Bartoš“*, 5.–6. 5. 1945, č. l. 99. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 44

1945, 6. května 1945, 15.55 hod. – Praha. Hlášení povstaleckého IV. úseku „František“

Hlásí Lotsenstelle¹⁰⁴ Motol[:]

Vlasovci u Motola, v počtu 4000 – s mnoha civilisty, housenkové vozy a dělostřelectvo. 7. rota¹⁰⁵ hlásí – s Vlasovci navázán styk Motol – Košře.¹⁰⁶

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 102/CIII/1/13, *Bojová hlášení*, 6. 5. 1945. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 45

1945, 6. května 1945, 16.05 hod. – Praha. Hlášení pol. št. stržm. Bartoše z pobočné policejní stanice Praha XVII. – Motol

Policie Motol štábní [stržm.] Bartoš hlásí, že Vlasovova armáda, resp. část její se nalézá u Bílého Beránka. Němci se rozprchlí a Vlasovci postupují k Motolu.

[...] ¹⁰⁷

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 106/CIII/1/15, *Bojová hlášení 2. oddělení VVVP „Bartoš“*, 5.–6. 5. 1945, č. l. 106.

103 Hlášení bylo postoupeno 3. oddělení štábu velitelství „Bartoš“; vyznačena pravděpodobně parafa náčelníka štábu velitelství „Bartoš“ pplk. gšt. F. Bürgera.

104 Stanice zapojená do systému protiletectvé ochrany.

105 Původní 7. rota 4. praporu protiletectvé ochranné policie (Luftschutz), podřízená policejnímu IV. úseku, byla sestavena z obnovovací a veterinární služby v Praze-Radlicích čp. 115 – škola pod velením por. pých. Františka Schejbala. *Květnové povstání v Praze 5*. OV ČSPB, Praha 1985, s. 58.

106 Srov. VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 182/CIV/1/27, Zpráva o činnosti IV. vojenského úseku Smíchov v Praze XVI., Holečkova 104/4a.

107 Z rozhodnutí náčelníka štábu pplk. gšt. F. Bürgera bylo hlášení postoupeno 3. oddělení štábu velitelství „Bartoš“.

Dokument č. 46

1945, 6. května 1945, 16.15 hod. – Praha. Hlášení pol. prap. Líznera z policejní stanice Malá Chuchle

Hlásím, že na Smíchově [mají]

Vlasovci 6 obr[něných] vozů

10 komb[inovaných] vozů

a za nimi více vojska

[...] ¹⁰⁸

1) Staroměstská radnice

2) Rozhlas na Vinohradech

3) Hlavní pošta ¹⁰⁹

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 97/CIII/1/12, *Bojová hlášení*, 6. 5. 1945, č. l. 162 (204/3). *Originál rukopisu.*

Dokument č. 47

1945, 6. května 1945, 16.30 hod. ¹¹⁰ – Praha. Hlášení brig. gen. Aloise Bendy z velitelství 38. revíru IV. policejního úseku

Gen. Benda 38. revír, zpráva: Vlasovci prochází kolem 38. rev., v síle 1 pluku ¹¹¹, 2. pluk pochoduje na stejné výši přes Jínonice na Prahu. ¹¹² 3. pluk ještě dále na sever ¹¹³, 4. pluk v prostoru Stodůlky. ¹¹⁴ Mají lehké dělostřelectvo v síle 2 oddílů. Zanechali proti odporu na Zbraslavi sílu asi 2 rot. Část se přepravila u Zbraslavi na druhý břeh a postoupila do prostoru Modřan. Podle hlášení velitele čelného praporu.

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 102/CIII/2/13, *Bojová hlášení*, 6. 5. 1945. *Originál rukopisu.*

108 Vlevo je přeškrtnuto jedno nečitelné slovo a vpravo se nachází parařa podnáčelníka štábu velitelství „Bartoš“ pplk. gšt. E. Horyny.

109 Srov. dokument č. 97.

110 Srov. ŽÁČEK, Pavel: *Prahou pod pancířem vlasovců*, s. 40.

111 1. pěší pluk 1. pěší divize VS KONR postupoval do Velké Prahy přes Radotín v závěsu za samostatným průzkumným oddílem. Srov. tamtéž, s. 37–42.

112 2. pěší pluk (russ. Grenadier Rgt. 1602) doprovázel štáb 1. pěší divize VS KONR do Řeporyj. Srov. AUSKÝ, Stanislav A.: *Vojška generála Vlasova v Čechách*, s. 153.

113 3. pěší pluk 1. pěší divize VS KONR postupoval po státní silnici Beroun – Praha s úkolem z chodu zaútočit na letiště Ruzyně. Srov. ŽÁČEK, Pavel: *Prahou pod pancířem vlasovců*, s. 47–51.

114 4. pěší pluk 1. pěší divize VS KONR se ze státní silnice Beroun – Praha stočil do Stodůlek.

Dokument č. 48

1945, 6. května 1945, 16.40 hod. – Praha. Hlášení zpravodajské ústředny „Kryt Wagnerova“¹¹⁵ o průchodu 1. pěšího pluku (russ. Grenadier Rgt. 1601) 1. pěší divize VS KONR Radotínem

Zpráva o Vlasovcích v Radotíně se potvrzuje. Lidé otevírají barikády a pouštějí Vlasovce k městu.

Převzal: Tar¹¹⁶

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 97/CIII/1/12, *Bojová hlášení*, 6. 5. 1945, č. l. 166 (207/3). *Originál rukopisu.*

Dokument č. 49

1945, 6. května 1945, 17.00 hod. – Praha. Hlášení JUDr. Antonína Fleka, policejního rady Policejního ředitelství v Praze

[...]

Velitelství B a r t o š.

V l a s o v c i jsou na Smíchově u Anděla.

Dr. Flek, polic. rada

[...]¹¹⁷

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 106/CIII/1/15, *Bojová hlášení 2. oddělení VVVP „Bartoš“*, 5.–6. 5. 1945. *Originál rukopisu.*

115 Srov. VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 250/CV/13/46, Stručný popis činnosti jednotlivých členů tel. posádky zpravodajské ústředny „Kryt Wagnerova“.

116 Parafa pravděpodobně přednosty 1. oddělení štábu velitelství „Bartoš“ pplk. gšt. Emila Taranta.

117 Z rozhodnutí náčelníka štábu pplk. gšt. F. Bürgera bylo hlášení postoupeno 3. oddělení štábu velitelství „Bartoš“; parafováno podnáčelníkem štábu pplk. gšt. E. Horynou.

Dokument č. 50

1945, 6. května 1945, 17.10 hod. – Praha. Hlášení štábu odbojové skupiny „Tajemník“¹¹⁸

Vlasovci projeli v 17. hod. Smíchovem. Mají 2 těžké tanky, 7 malých tanků, 8 aut obsazených vojskem, 1 plamenomet. Byli dirigováni na Staroměstské náměstí.

Ukořistěná v Řepích auta, která používají Vlas[ovci].

Další Vlas. z Ořecha postupují v 16. hod. ve směru Ruzyň – Zličín. Další vozy Vlas. s tanky ve směru od Mníšku na Prahu. Počet neznám. V 16.10 [hod.] bylo předáno Alexovi.
[...]¹¹⁹

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 97/CIII/1/12, *Bojová hlášení*, 6. 5. 1945, č. l. 166 (207/3). *Originál rukopisu.*

Dokument č. 51

1945, 6. května 1945, před 17.15 hod.¹²⁰ – Praha. Hlášení o situaci v prostoru Bílý Beránek – Ruzyně

Z prostoru [Bílý] Beránek:

Z letiště Ruzyň [Ruzyně] startovalo před 20 minut[ami] několik turbinek¹²¹, na které bylo střeleno v prostoru Zličín, takže se domníváme, že tam usazené flaky jsou už v rukou vlasovců. Jedna turbinka dle hlášení pozorovatelů byla sestřelena.¹²² Německá posádka, asi 3 obsazená auta, stáhla se z prostoru [Bílý] Beránek směrem na [Ruzyň?].

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 102/CIII/2/13, *Bojová hlášení*, 6. 5. 1945. *Originál rukopisu.*

118 Štáb ilegální skupiny div. gen. Františka Hrabčíka (1894–1967) se nacházel v místnostech firmy Inter-control v paláci Koruna.

119 Pod hlášením je dopsáno: *IV. úsek.*

120 Srov. ŽÁČEK, Pavel: *Prahou pod pancířem vlasovců*, s. 50–51.

121 Proudová letadla Messerschmitt Me 262 „Schwalbe“ z tzv. Gefechtsverband Hogeback. RAJLICH, Jiří – KOKOŠKA, Stanislav – JANDA, Aleš: *Luftwaffe Over Czech Territory 1945*. JaPo, Hradec Králové 2001, s. 120.

122 Srov. PLAVEC, Michal – VOJTÁŠEK, Filip: *Bomby na Květnou neděli. Letecká válka nad Prahou a okolím v březnu až květnu 1945*. Svět křídel, Cheb 2012, s. 291.

Dokument č. 52

1945, 6. května 1945, 17.15 hod. – Praha. Hlášení důstojníka Generálního inspektorátu vládního vojska pplk. žen. Františka Vencla

Prapor Vlasovců pronikl na Smíchov v 17.15 hod. a postoupil přes kasárny praporu 1 směrem k Bartošovi, 8 tanků a jedou další.¹²³
[...]¹²⁴

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 97/CIII/1/12, *Bojová hlášení*, 6. 5. 1945, č. l. 171. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 53

1945, 6. května 1945, 17.15 hod. – Praha. Hlášení z povstaleckých kasáren Krále Jiřího z Poděbrad

Styčný důst. Vlasovců pronikl až do kasáren „Krále Jiřího z P[oděbrad]“¹²⁵ a s tamější jednotkou plánují vyčištění okolí, [Hlavní] pošty, Hyberského nádraží¹²⁶, Hlavního [nádraží], Národní banky¹²⁷ atd.
[...]¹²⁸

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 106/CIII/1/15, *Bojová hlášení 2. oddělení VVVP „Bartoš“*, 5.–6. 5. 1945, č. l. 118. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 54

1945, 6. května 1945, 17.20 hod. – Praha. Hlášení zpravodajské skupiny náčelníka štábu velitelství Inspektorátu I vládního vojska pplk. gšt. Antonína Šilhavého ze Smíchovských kasáren

I. Druhá divize Vlasovců [postupuje] od Litně u Berouna. První divize je v boji u Zličova a Modřan

II. [...]

[Bral:] Janoušek

[...]¹²⁹

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 106/CIII/1/15, *Bojová hlášení 2. oddělení VVVP „Bartoš“*, 5.–6. 5. 1945, č. l. 120. *Originál rukopisu.*

123 Srov. ŽÁČEK, Pavel: *Prahou pod pancířem vlasovců*, s. 40–42.

124 Pod hlášení náčelník štábu pplk. gšt. F. Bürger vedle své parafy dopsal poznámku: 3. odd[ělením] odeslán styčný [důstojník] k mostu legii s tím, aby pomohli oběma radnicím.

125 Dnes obchodní dům Palladium na náměstí Republiky, které se v letech 1940–1945 jmenovalo Hyberské.

126 Dnes Masarykovo nádraží.

127 Národní banka pro Čechy a Moravu sídlila v Bredovské ulici (dnes Politických vězňů) č. 936/7.

Dokument č. 55

1945, 6. května 1945, 17.20 hod. – Praha. Hlášení mjr. konc. Jaroslava Schnircha, velitele úseku Bílá Hora, o navázání styku s velitelem 3. pěšího pluku VS KONR pplk. Georgijem Petrovičem Rjabcevem – Alexandrovem

Rtm. Šťastný navázal ve 16.45 hod. styk s Vlasovci, vel[itelem] 3. pluku.

Dotyčného informoval o zaminovaném poli u Ruzyně. Předáváme mapu se zakresleným letištěm, Ruz[yňskými] kasárnami a zam[inovanými] prostory. [...] Vlasovci směr letiště.

Obrněný vlak vyložil asi 2 tanky a vrátil se zpět do Hostivic [Hostivice] a vystřeloval bílé rakety (asi něm. [signály?]).

Vlasovci překročili trať poblíž Hostivic a postupují dále na letiště. Něm. turbíny ostřelují silně Vlasovce. Flak baterie u Zličína je v rukou Vlasovců. Nyní klid.

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 102/CIII/1/13, *Bojová hlášení*, 6. 5. 1945. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 56

1945, 6. května 1945, 17.30 hod. – Praha. Hlášení pplk. pěch. Františka Sklenáře, vojenského velitele Národního výboru Prahy XII. – Královské Vinohrady

V nejbližších chvílích přijdou naši pomocníci ve velmi značných silách. – Patrně budou 3 proudy:

- 1.) Radotín – Chuchle – Smíchov,
- 2.) Dušníky – Motol – Košíře,
- 3.) Jinonice – Břevnov – Dejvice.

Udělati okamžitě opatření a poslati auto a motocykl kupředu. Musí to být důstojník, možno-li, aby uměl rusky a vyznal se v Praze.

[Bral:] Janoušek

[...] ¹³⁰

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 106/CIII/1/15, *Bojová hlášení 2. oddělení VVVP „Bartoš“*, 5.–6. 5. 1945, č. l. 123 (214/3). *Originál rukopisu.*

128 Pod hlášením je otazník a pod ním úkol pro 3. oddělení štábu velitelství „Bartoš“: *přezkoušet v kas[árnách] Jiřího z Poděbrad] a žádat pomoc pro obě radnice a Paříž[skou] tří[idu].* Poznámka přednosty 3. oddělení kpt. gšt. A. Hrycha konstatovala: *provedeno! V kas[árnách] byla pouze pěchota! Tanky znovu žádány.*

129 Hlášení bylo postoupeno 3. oddělení štábu velitelství „Bartoš“.

130 Hlášení bylo postoupeno 3. oddělení štábu velitelství „Bartoš“.

Dokument č. 57

1945, 6. května 1945, 17.30 hod. – Praha. Hlášení pol. št. stržm. Bartoše z pobočné policejní stanice Praha XVII. – Motol

Policie Bartoš – Vlaso[vo]va kasárna [armáda] obsazuje kas[árna] v Motole. Baráky se vzdaly – nepatrný odpor.

Převzal[:] Brož¹³¹

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 106/CIII/1/15, *Bojová hlášení 2. oddělení VVVP „Bartoš“*, 5.–6. 5. 1945, č. l. 125. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 58

1945, 6. května 1945, 17.35 hod. – Praha. Hlášení povstaleckého velitelství „Alex“

Použijte Vlasovců k zesílení obrany svých úseků.

Do Prahy po dobu vyjednávání s Němci ani Vlas¹³² nesmí Vlasovci.

Alex 17.35 [hod.]

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 97/CIII/1/12, *Bojová hlášení*, 6. 5. 1945, č. l. 162 (204/3). *Originál rukopisu.*

Dokument č. 59

1945, 6. května 1945, před 17.45 hod.¹³³ – Praha. Hlášení por. v záloze Vladimíra Cirmona brig. gen. Karlu Kutlvašrovi o příjezdu předvoje samostatného průzkumného oddílu 1. pěší divize VS KONR ke Štefánikovým kasárnám

[...] ¹³⁴

Pane generále,

přijel jsem do Prahy s předvojem generála Vlasova pod velením pana majora Kostěny [Kostěnka], jehož prozatímní stanoviště je Löhnerova ul.¹³⁵ 16, č[íslo] tel[efonu] 479-20.

Jmenovaný major se k Vám pokoušel dostat jak osobně, tak telefonicky, ale nebylo to možné. Za takové situace vysílám k Vám spojku. Jeho přáním jest: aby Radio-journal vyzval německou posádku v Praze, aby neprodleně složi¹³⁶ na rozkaz generála Vlasova složila zbraně. Jestli tak učiní, zaručuje jí úplnou bezpečnost a propuštění. V opačném případě, tj. nebude-li bezpodmínečně kapitulovati, zaručuje, že v Praze nezůstane ani jeden Němec na živu.

131 Škpt. František Brož, příslušník 1. oddělení štábu velitelství „Bartoš“.

132 Škrtnuto rukou.

133 Srov. ŽÁČEK, Pavel: *Prahou pod pancířem vlasovců*, s. 40–41.

134 V pravém horním rohu je příjmové razítko: 6. V. 1945.

135 Dnes Petřínská ulice.

136 Škrtnuto rukou.

137 Ve spodní části hlášení je nedatovaná poznámka náčelníka štábu „Bartoš“ pplk. gšt. F. Bürgerera: *At rozhodne [Česká] nár[odní] rada. B.*

Dále prohlašuje major Kostěnko, že pokud tuto výzvu neuslyší hlásit z radia, nezahájí žádné akce.

por. Cirmon 6/5

[...] ¹³⁷

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 112/CIII/1/17, *Bojová hlášení, zprávy, fonogramy aj.*, 5.–9. 5. 1945, č. l. 33–34. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 60

1945, 6. května 1945, 17.45 hod. – Praha. Hlášení zpravodajské ústředny „Kryt Wagnerova“

První tanky Vlas[ovců] projely most Legií, pravděpodobně hlavní směr Jindřišská ul., Hlavní pošta. Spolehlivá zpráva.

[Převzala:] Kudějová ¹³⁸

[...] ¹³⁹

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 106/CIII/1/15, *Bojová hlášení 2. oddělení VVVP „Bartoš“*, 5.–6. 5. 1945, č. l. 127. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 61

1945, 6. května 1945, 18.00 hod. – Praha. Záznam plk. gšt. Františka Heřmana, II. zástupce velitele Vojenského velitelství Velké Prahy „Bartoš“, o jednání s velitelem 1. pěšího pluku 1. pěší divize VS KONR plk. Andrejem Dmitrijevičem Archipovem

[...]

Rozprava plk. gen. štábu Heřmana v místnosti velitele „Bartoš“ s velitelem Vlasovců plk. Archipovem, jeho pobočníkem npor. Sokolovem ¹⁴⁰, a českým styčným důstojníkem neznámého jména o nastávajícím útoku 3 pluků Vlasovců dne 7. 5. [1945] ráno ze směru západního a postupu proti Němcům do Prahy všeobecně všemi ¹⁴¹ *třemi* ¹⁴² směry:

1 pluk ve směru Košíře – Smíchov – Vinohrady a Nusle s případným odbočením z Karlova nám. na sever do Nového města.

1 pluk ve směru Břevnov – Malá strana – Staré město – Žižkov a Karlín.

1 pluk ve směru Dejvice – Bubeneč – Holešovice s případným odbočením

138 Anna Kudějová, telefonistka štábu velitelství „Bartoš“.

139 Hlášení parafoval náčelník štábu velitelství „Bartoš“ pplk. gšt. F. Bürger.

140 Historik S. Kokoška se domnívá, že mohlo jít o „sovětského rozvědčíka“ por. Vladimíra Mečislava Radolinského – Sokolova. KOKOŠKA, Stanislav: *Praha v květnu 1945*, s. 160. Pravděpodobněji však byl „pobočníkem“ kpt. V. I. Sokolov, důstojník samostatného průzkumného oddílu. Srov. ŽÁČEK, Pavel: *Prahou pod pancířem vlasovců*, s. 104.

141 Škrtnuto rukou.

142 Dopsáno rukou.

do Starého města. Při rozpravě počal se stýčný důstojník ohražovati proti tomu, že velitelství „Bartoš“ nevyhovělo dostatečně žádosti velitele Vlasovců¹⁴³ o rozhlášení přítomnosti Vlasovců a jejich útoku na Prahu proti Němcům, že bylo nedostatečné a nebylo vůbec provedeno, což se nezakládalo na pravdě. Text prohlášení zněl takto:

„Štáb Vlasovovy armády vyzývá veškeré něm. branné složky ve Velké Praze k bezpodmínečné kapitulaci. V případě neuposlechnutí bude použito všech prostředků až k úplnému zrušení. Praha je námi obklíčena. Štáb gen. Vlasova.“¹⁴⁴
[...]

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 123/CIV/26/19. *Originál strojopisu.*

Dokument č. 62

1945, 6. května 1945, 18.00 hod. – Praha. Hlášení škpt. gšt. Karla Krále, vojenského velitele úseku Bubeneč, z velitelství 25. revíru III. policejního úseku¹⁴⁵

Žádá o sdělení, zda by nebylo vhodné vyslat parlamentáře ke generálu Beukeman[n]ovi¹⁴⁶, veliteli divize v budově min[isterstva] nár[odní] obrany, který včera odmítl naši žádost o kapitulaci s podotknutím, že bude kapitulovat uniformě a ne ruskému vojsku. Jelikož nyní jsou v Praze Vlasovci, je situace pro něj poněkud jiná, a je možné, že by přijal náš návrh na kapitulaci. Jelikož nevím, zda bych tímto počinem nezasáhl rušivě do plánu V[elitelství] Bartoš, prosím o vyjádření k tomuto návrhu.¹⁴⁷

[Tel. č.] 722-72, pol. rev. 25

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 105/CIII/2/14, *Bojová hlášení. Originál rukopisu.*

Dokument č. 63

1945, 6. května 1945, po 18. hod.¹⁴⁸ – Praha. Záznam vrchního magistrátního rady Dr. Františka Krásky, člena Národního výboru Velké Prahy

Zástupci Vlasovových vojsk projeví při jednání o spolupráci s Čechy tyto podmínky:
1.) plně jen vyzvání kyjevského rozhlasu, aby „Vlasovci“ bojovali s Čechy proti Němcům

143 V rozporu s realitou doprovodil text náčelník štábu pplk. gšt. F. Bürger po levé straně svým komentářem: *Ovšem že ne, jejich proklamace pro rozhlas jsem házel do koše. Bů.*

144 Srov. relaci povstaleckého rozhlasu z 6.50 hod. dne 7. 5. 1945 in JEŽEK, Vladimír: *Voláme všechny*, s. 147.

145 Velitelství policejního revíru III/25 sídlilo na adrese Praha XIX. – Bubeneč, Steinova (dnes V. P. Čkalova) 13.

146 Genpor. Wilhelm Berthold Helmuth Beukemann (1894–1981), od září 1944 do května 1945 velitel 539. divize (539. Division).

147 Jednání o kapitulaci skutečně proběhlo ve 20.15 hod. dne 7. 5. 1945. VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 307/CIV/1/66, Hlášení o jednání ohledně kapitulace jednotek Wehrmachtu v budově býv. MNO se zástupci těchto jednotek, podléhajících generallt. Beukemannovi.

148 K jednání zjevně došlo po příchodu samostatného průzkumného oddílu a štábu 1. pěšího pluku do Prahy na Smíchov ke Štefánikovým kasárnám.

- 2.) není jim nic do toho, co má gen. Vlasov s Kyjevem
 3.) žádají, aby nebyli vydáni Sovětům
 zaznamenal Dr Krása

[...] ¹⁴⁹

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 102/CIII/2/13, *Bojová hlášení*, 6. 5. 1945. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 64

1945, 6. května 1945, 18.09 hod. – Praha. Hlášení mjr. konc. Jaroslava Schnircha, velitele úseku Bílá Hora

Dostal následující stav[?] od pol. pplk. Zikmunda¹⁵⁰, tel. č. 708-58, text fonogramu:

Navázat spojení s Vlasovci a informovat je, že německé tankové jednotky jsou soustředěny ve Stromovce a snaží se proniknout kolem Vel[etržního] paláce do města.

Má potřebné zařídit.

Bartoš

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 102/CIII/1/13, *Bojová hlášení*, 6. 5. 1945. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 65

1945, 6. května 1945¹⁵¹, 18.30 hod. – Praha. Hlášení zpravodajské skupiny náčelníka štábu velitelství Inspektorátu I vládního vojska pplk. gšt. Antonína Šilhavého ze Smíchovských kasáren¹⁵²

Vlasovci, celkem 25.000 [mužů], jdou do Prahy – štáb Řeporyje; ~~nejbližší~~¹⁵³ krátký čas v Řeporyjích zůstanou. Snad přes noc – jsou svážení na vozech.¹⁵⁴
 [...] ¹⁵⁵

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 106/CIII/2/15, *Bojová hlášení 2. oddělení VVVP „Bartoš“*, 7. 5. 1945, č. l. 480. *Originál rukopisu.*

149 Ve spodní části hlášení jsou paraфы předsedy vojenské komise ČNR a velitele operační skupiny „Platinum-Pewter“ kpt. Jaromíra Nechanského a přednosta 3. oddělení štábu velitelství „Bartoš“ kpt. gšt. A. Hrycha.

150 Pol. pplk. Antonín Zikmund, velitel policejního III. úseku.

151 Hlášení je nesprávně datováno dnem 7. 5. 1945.

152 Srov. ŽÁČEK, Pavel: *Kasárna na levém břehu*, s. 179.

153 Škrtnuto rukou.

154 Hlášení z Řeporyjí v originále končí větou: *Jsou svážení auty na Ořech*. ŽÁČEK, Pavel: *Kasárna na levém břehu*, s. 179.

155 Hlášení bylo postoupeno 2. a 3. oddělení štábu velitelství „Bartoš“; parafováno příslušníkem 3. oddělení por. let. Stanislavem Židlickým.

Dokument č. 66

1945, 6. května 1945¹⁵⁶, 18.40 hod. – Praha. Hlášení zpravodajské skupiny náčelníka štábu velitelství Inspektorátu I vládního vojska pplk. gšt. Antonína Šilhavého ze Smíchovských kasáren

17.17 [hod.] bylo hlášeno železniční stanicí Smíchov: v Karlově Týně¹⁵⁷ je 1.800 Vlasovců, kteří jsou unaveni a nemohou dále pochodovat. Prosí o výpravu nákladních aut z Prahy.¹⁵⁸ [...] ¹⁵⁹

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 106/CIII/2/15, *Bojová hlášení 2. oddělení VVVP „Bartoš“*, 7. 5. 1945, č. l. 481. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 67

1945, 6. května 1945, 18.55 hod. – Praha. Hlášení por. Steinbergera z vojenského velitelství Radotín

1 peší rota Vlasovců prošla Radotínem na Zbraslav.

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 97/CIII/1/12, *Bojová hlášení*, 6. 5. 1945, č. l. 186 (220/3). *Originál rukopisu.*

Dokument č. 68

1945, 6. května 1945, před 19.15 hod.¹⁶⁰ – Praha. Hlášení kasáren Krále Jiřího z Poděbrad o požadavku velení 1. pešího pluku 1. peší divize VS KONR

Spojka¹⁶¹ Pobočník z Jiřího Kasáren doprovázel poručíka Vlasovce, který vyjednával v Jiřího kasárnách, do Štefaníkových kasáren. Vlasovci ve Štef[aníkových] kas[árnách] chtějí mít zajištěný bok na místech:

- 1.) Mánesův most
- 2.) Čechův most¹⁶² [most] Legií
- 3.) Staroměstské náměstí

velmi důležité!!
spěchá!

[Tel. č.:] 413 38
413 14 tel. 70
411 20

156 Hlášení bylo nesprávně zařazeno do konvolutu zpráv ze dne 7. 5. 1945.

157 Míněn Karlštejn.

158 Srov. ŽÁČEK, Pavel: *Kasárna na levém břehu*, s. 176.

159 Hlášení bylo postoupeno 2. a 3. oddělení štábu velitelství „Bartoš“; parafováno por. let. S. Židlickým.

160 V 19.15 hod. požádalo velitelství „Bartoš“ Štefaníkovu kasárna o zajištění minimálně Palackého a Jiráskova mostu. VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 103/CIII/2/13, *Bojová hlášení*, 7. 5. 1945.

161 Škrtnuto rukou.

162 Škrtnuto rukou.

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 103/CIII/2/13, *Bojová hlášení*, 7. 5. 1945. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 69

1945, 6. května 1945, 19.20 hod. – Praha. Hlášení Inspektorátu uniformované policie v Čechách

[Národní třída, palác] Dunaj střelí, 10 Vlasovců šlo je vykončiti. Nestřílet.

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 106/CIII/1/15, *Bojová hlášení 2. oddělení VVVP „Bartoš“*, 5.–6. 5. 1945, č. l. 146. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 70

1945, 6. května 1945, 19.25 hod. – Praha. Hlášení npor. Šedivého ze Zemského četnického velitelství v Praze o požadavcích velitele samostatného průzkumného oddílu 1. pěší divize VS KONR mjr. B. A. Kostěnka

1) Aby bylo vojákům něm. prohlášeno, že je tady Vlasovova armáda, přestali bojovat a vzdali se Vlas. armádě.

2) Po tomto, aby splnil úkol, který mu pan gen. Kutlv[ašr]¹⁶³ uložil, t.j. *odjet*¹⁶⁴ projel by Národní tř[íidou], Václ[avským] nám., k Radiopaláci a zneškodnil odpory, které by se mu stavěly na cestu. Žádá ovšem, aby byly odstraněny po cestě barikády, jinak by nemohl projeti. ([tel. č.:] 479-20) [- žádá odpověď]¹⁶⁵

np[or]. Šed[ivý] byl u něj

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 106/CIII/5/16, *Bojová hlášení 2. oddělení VVVP 10.–14. 5. 1945. Originál rukopisu.*

Dokument č. 71

1945, 6. května 1945, 19.40 hod. – Praha. Hlášení mjr. Ing. Bohumila Klauze, člena Národního výboru Velká Chuchle, o postupu jednoho z praporů 1. pěšího pluku 1. pěší divize VS KONR Velkou Chuchlí

Na křižovatce těžká baterie, střelba na Zbraslav. Celý prapor Vlasovců [směřuje] ku Praze.

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 106/CIII/1/15, *Bojová hlášení 2. oddělení VVVP „Bartoš“*, 5.–6. 5. 1945, č. l. 149 (238/3). *Originál rukopisu.*

163 Brig. gen. Karel Kutlvašr (1895–1961), vojenský velitel Vojenského velitelství Velké Prahy.

164 Škrtnuto rukou.

165 Doplněno jinou rukou.

Dokument č. 72

1945, 6. května 1945, 19.40 hod. – Praha. Hlášení Inspektorátu uniformované policie v Čechách

I. Bílá hora hlásí: Na Plzeňské silnici byly pozorovány útvary, na které prováděla německá letadla nálet.

II. Hlášení N[árodní] V[ybor] Bílá hora: Spojení s Vlasovci navázáno.

škpt. Vosátka¹⁶⁶

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 102/CIII/2/13, *Bojová hlášení*, 6. 5. 1945, č. l. 236/3. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 73

1945, 6. května 1945, 19.55 hod. – Praha. Hlášení npor. Ing. Františka Nebeského, povstaleckého velitele severního předmostí Trojského mostu¹⁶⁷

Košický vojenský agent 23, hlásí zprávu o Vlasovových oddílech:

Asi v 17. hod. přibily Vlasovovy oddíly směrem od Hostovic [Hostivice] k Ruzyňi v síle asi 1 pěšího praporu.¹⁶⁸ Povstal boj mezi Vlasov[ovými] vojsky a vojsky SS, který trval asi 1 hod. Vlasovovy oddíly o[b]stály v boji dobře, načež nastala 1 hodin[ová] přestávka, ve které parlamentáři SS vyjednávají s Vlas. oddíly. Asi 1 pěší rota postupuje směrem k Ruzyňskému letišti a zbytek vojska čeká na Bílé hoře. [...] ¹⁶⁹

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 106/CIII/1/15, *Bojová hlášení 2. oddělení VVVP „Bartoš“*, 5.–6. 5. 1945, č. l. 156 (240/3). *Originál rukopisu.*

166 Škpt. pěch. František Vosátka, zástupce velitele úseku Bílá Hora.

167 Npor. Ing. František Nebeský byl jedním ze dvou velitelů barikád na severním předmostí Trojského mostu („agent 23 Trávnice“). VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 238/CIV/5/41, *Historie revolučních bojů 5.–8. V. 1945 vojenského velitelství 21. polic. revíru v Praze VII. – Holešovicích*, Jaroslav Cabicar, 28. 5. 1946. V jiných dokumentech je označen jako tzv. npor. ing. Nebeský, vydávající se za „agenta 23 košické vlády“. Protokol s Rudolfem Wildou ze dne 21. 6. 1945 ve věci šetření o Trojském mostě. Tamtéž, sign. 80/CII/2/9.

168 Šlo o jeden z praporů 3. pěšího pluku 1. pěší divize VS KONR.

169 Z rozhodnutí náčelníka štábu pplk. gšt. F. Bürgera bylo hlášení postoupeno 3. oddělení štábu velitelství „Bartoš“.

Dokument č. 74

1945, 6. května 1945, po 20.00 hod. – Praha. Hlášení Inspektorátu uniformované policie v Čechách

[...] ¹⁷⁰

Branická spojka hlásí:

Od Chuchle ku Praze pozorovala po 20 hod. jízdní mot[orizovaný oddíl] Vlas[ovovy] armády. Je to 200 mužů jízdy, 150–200 mužů-trenů a dělostřelectva. Na chuchelské křižovatce u akcísu ¹⁷¹ stojí zajišťovací 1 tank Vlasovců.

Domněnka: na chuchelském hřišti ¹⁷² se domníváme, že jest Vlas[ovská] prot[iletadlová] baterie, poněvadž odstřeluje něm. letadla (pozorovali dalekohledem).

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 102/CIII/2/13, *Bojová hlášení*, 6. 5. 1945. *Originál rukopisu*.

Dokument č. 75

1945, 6. května 1945, 20.07 hod. – Praha. Hlášení por. Volmana z povstaleckého velitelství a. s. Walter v Praze XVII. – Jinonicích

Byl pověřen kpt. Rendlem od vl[ádního] vojska, který je styčným důstoj[níkem] s gen. Budičenko [Buňáčenko] v Řeporyjích, tel. 467-41[, zjistit:]

- 1.) kde kladou Němci největší odpor
- 2.) kudy N[ěmci] ustupují z P[ra]hy
- 3.) zda gestapo opustilo P[ra]hu
- 4.) v kterých budovách se nalézá gestapo
- 5.) zjistit situaci v Ruzyni, Košířích, na Zlíchově, Horoměřicích a Suchdole,

a kladou-li N[ěmci] odpor.

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 102/CIII/1/13, *Bojová hlášení*, 6. 5. 1945. *Originál rukopisu*.

Dokument č. 76

1945, 6. května 1945, 20.15 hod. – Praha. Hlášení npor. ing. Františka Nebeského, povstaleckého velitele severního předmostí Trojského mostu

Košický vojenský agent 23 hlásí dodatek:

Vlas[ovovy] odd[íly] jsou vyzbrojeny jako pěchota lehkými kulometry, puškami, ruč[ními] granáty. Zpráva o bombardování Ruzyňského letiště vojenskými ¹⁷³ spojeneckými bombardéry je nepravdivá. Letiště bombardováno nebylo. Detonace, které

170 Hlášení je nadepsáno: *Inspektorát, Vernet*.

171 Záchytná stanice bývalé potravní daně (do roku 1942) na čáře Velká Chuchle.

172 Správně: dostihové závodiště.

173 Škrtnuto rukou.

bylo slyšet, byly způsobeny bombardováním Vlasov[ových] odd[ílů] německými letadly. Kromě toho byla Vlas. vojska napadena palub[ními] zbraněmi něm. letounů.

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 106/CIII/1/15, *Bojová hlášení 2. oddělení VVVP „Bartoš“*, 5.–6. 5. 1945, č. l. 160. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 77

1945, 6. května 1945, 20.22 hod. – Praha. Hlášení pol. št. stržm. Bartoše z pobočné policejní stanice v Praze XVII. – Motole

Kasárna [v Motole] obsazeny ještě nejsou, s velit[elem] kasáren ve vyjednávání, naši lidé střelbou ruší vyjednávání.

Přijal: J. Hrabák¹⁷⁴

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 106/CIII/1/15, *Bojová hlášení 2. oddělení VVVP „Bartoš“*, 5.–6. 5. 1945, č. l. 165. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 78

1945, 6. května 1945, 20.28 hod. – Praha. Hlášení o pohybu parlamentářů 4. pěšího pluku (russ. Grenadier Rgt. 1604) 1. pěší divize VS KONR

Stodůlky hlásí:

Parlamentáři Vlasovců jsou ve Stodůlkách a v kasárnách v Motole.

Šafr

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 97/CIII/1/12, *Bojová hlášení*, 6. 5. 1945, č. l. 189 (246/3). *Originál rukopisu.*

Dokument č. 79

1945, 6. května 1945, 20.37 hod. – Praha. Hlášení štábu odbojové skupiny „Tajemník“

Npor. Jelínek z prap[oru] 1 Lány¹⁷⁵ byl napaden hloubk[ovými] letci.¹⁷⁶ Ztráty na vech, které shořely. Civilní četa se rozutekla a 2 vojíni zranění. Ptá se[,] co má dělat.

Postupují 3 proudy na Prahu, Vlasovců cca 2 pluky s děly a tanky. Jsou v Ruzyni, postupují směr Bílá hora. ~~V Ruzyni odzbrojí~~¹⁷⁷ Část jich zůstala v Ruzyni a odzbrojuje dělostřelectvo nad letištěm.

174 Pol. št. stržm. Josef Hrabák, přidělený 5. 5. 1945 na výpomoc telefonistům štábu velitelství „Bartoš“.

175 Npor. Karel Jelínek ze strážního oddílu Lány praporu 1 vládního vojska byl velitelem dvou čet vyslaných dne 6. 5. 1945 z Lán a okolí na pomoc Praze. Srov. VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 126/CIV/3/20, Souhrnná zpráva o činnosti bývalého strážního oddílu vládního vojska v Lánech; ŽÁČEK, Pavel: *Kasárna na levém břehu*, s. 133, 136–137, 167.

176 Srov. ŽÁČEK, Pavel: *Prahou pod pancířem vlasovců*, s. 50–52.

177 Škrtnuto rukou.

Podle zprávy npor. Jelínka Američani prý dosud nevyjeli z Plzně. Hrdlořezy prosí, aby jim byla vyslána aspoň částečná pomoc, bojují proti velké přesile. Kalivoda hlásí, že z hl[avní] pošty právě dostali zprávu, že Straš[nická] vysílačka je ve velkém nebezpečí. Prosí o okamž[itě] zaslání tanků.

[Převzala:] Pl[oderová]

[...] ¹⁷⁸

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 106/CIII/1/15, Bojová hlášení 2. oddělení VVVP „Bartoš“, 5.–6. 5. 1945, č. l. 172. Originál rukopisu.

Dokument č. 80

1945, 6. května 1945, 20.55 hod. – Praha. Hlášení vrch. stržm. Františka Pírka z četnické spojovací ústředny Zemského četnického velitelství v Praze

[...]

7.45 [19.45 hod.] četn[nické] odd[ělení] Praha hlásí: ¹⁷⁹

Z Řeporyjí toto hlášení:

Štáb gen. Vlasova (a to gen. Vlasov, a gen. Budičenko [Buňačenko]) a asi 25.000 Vlasovců táhnou jednak na Motol, druhá [část] na Bílou horu.

Od nich byl vyslán spojovací důstojník, aby vojsko v Ruzyni a na letišti se do 1 hod. v noci vzdalo a složilo zbraně, jinak zahájí útok.

Zpráva tato není ověřena.

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 102/CIII/1/13, Bojová hlášení, 6. 5. 1945. Originál rukopisu.

Dokument č. 81

1945, 6. května 1945, 21.00 hod. – Praha. Hlášení zpravodajské skupiny náčelníka štábu velitelství Inspektorátu I vládního vojska pplk. gšt. Antonína Šilhavého ze Smíchovských kasáren

[...]

20.53 [hod.] okr[esní] úř[ad] P[raha-]v[enkov-]jih Kovařík

Modřany v tísni hlavně u cukrovaru

SS těžce vyzbrojeni jsou ukryti v lesích[, mají] velké ztráty

Vlaso[vo]va armáda [jim] prý hodně pomáhá, nestačí však

[Potřebují] **těžké zbraně** ¹⁸⁰ [, hlásí –] ostřelují [nás] dělostřelect[vem,]

máme 100 pušek a 3 lehké kulometry.

pplk. Syrový ¹⁸¹

178 Pod hlášením je poznámka: *zařízeno*[,] *zaslány tanky*, s parafou zřejmě kpt. pěch. B. Ježka.

179 Škrtnuto rukou.

180 Srov. ŽÁČEK, Pavel: *Kasárna na levém břehu*, s. 184.

181 Zaškrtnuto rukou; jméno nepřilíší čitelné. V rámci velitelské skupiny úseku Štefánikových kasáren působil škpt. gšt. Ladislav Syrový.

700 Vlasovců se asi ubytuje ve Štefaníkových kasárnách.
[vyšlete] styč[ného] důstojníka s rozkazy
[...]

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 97/CIII/1/12, *Bojová hlášení*, 6. 5. 1945, č. l. 195. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 82

1945, 6. května 1945, 21.05 hod. – Praha. Hlášení škpt. gšt. Karla Krále, vojenského velitele úseku Bubeneč

Podle hlášení bylo převzato letiště Ruzyň [Ruzyně] vlasovci. Nařídil jsem četnické stanici v Ruzyni, aby vstoupila v jednání s Vlasovci, aby jim předali zabrané zbraně. S těmito zbraněmi aby vyzbrojili veškeré schopné obyvatelstvo, které se připojí k ~~jednak~~¹⁸² Vlasovcům ~~kteří prý táhnou na Hrad, jednak postupovali přes Vokovice~~¹⁸³

Kasárna SS v Ruzyni¹⁸⁴ jsou ve vyjednávání o kapitulaci a pravděpodobně se vzdají.

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 106/CIII/1/15, *Bojová hlášení 2. oddělení VVVP „Bartoš“*, 5.–6. 5. 1945, č. l. 178. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 83

1945, 6. května 1945, 22.30 hod. – Praha. Hlášení pol. vrch. komisaře JUDr. Karla Skály z Policejního ředitelství v Praze

Kriminální pol[icie] hlásí, že [...].

V Radotíně 5 tanků Vlasovců čeká na další pokyny.

[...]¹⁸⁵

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 102/CIII/1/13, *Bojová hlášení*, 6. 5. 1945. *Originál rukopisu.*

182 Škrtnuto rukou.

183 Škrtnuto rukou.

184 V ruzyňských kasárnách Heinricha Himmlera byl umístěn SS výcvikový a náhradní prapor tankových granátníků 2 (SS-Pz. Gren. A. u. E. Btl. 2).

185 Ve spodní části hlášení je poznámka: *zařízeno*, parafa podnáčelníka štábu velitelství „Bartoš“ pplk. gšt. E. Horyny a: *telef. na čet. st[anici] Radotín.*

186 Špatné zařazení do konvolutu zpráv ze 7. 5. 1945 ovlivnilo i mé nesprávné datování hlášení. Srov. ŽÁČEK, Pavel: *Prahou pod pancířem vlasovců*, s. 69–70.

Dokument č. 84

1945, 6. května 1945¹⁸⁶, 22.30 hod. – Praha. Reakce styčného důstojníka 1. pěší divize VS KONR na žádost o poskytnutí zbraní

Řeporyje. Dle telefonického hlášení od pověřence gen. Vlasova bylo prohlášeno: nic podobného není vůbec možné.

Žádná jednotka nesmí odevzdati zbraně, jest možné, že zpráva byla vydána, byla však podvržena a [je] úplně neplatná.

Naše vojska budou bojovatí z a P r a h u. Všechna vojska gen. Vlasova bojují pouze pod jediným velením.
[...]¹⁸⁷

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 106/CIII/2/15, *Bojová hlášení 2. oddělení VVVP „Bartoš“*, 7. 5. 1945, č. l. 510. *Originál strojopisu.*

Dokument č. 85

1945, 6. května, asi před 22.52 hod.¹⁸⁸ – Praha. Návrh rozkazu vojenského velitele Velké Prahy pražským občanům a čs. bojovým jednotkám

[...]¹⁸⁹

Rozkaz Čsl. voj. Velitele Velké Prahy pražským občanům
a čsl. bojovým jednotkám:

Útočná vozba americké armády je v těsné blízkosti Velké Prahy.

Armáda generála Alexandra Alexandroviče [Andreje Andrejeviče] Vlasova je již v Praze!¹⁹⁰

Čsl. bojovým jednotkám v jednotlivých úsecích nařizují, aby po překročení některou z uvedených¹⁹¹ *jednotkami spojeneckých*¹⁹² armád zvětšili počet bojových jednotek z řad civilního občanstva a tak byly schopny plně podporovati naše spojence.¹⁹³

[...]

Čsl. Voj. vel. Velké Prahy:

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 106/CIII/3/16, *Bojová hlášení 2. oddělení VVVP „Bartoš“*, 8. 5. 1945, č. l. 894. *Originál strojopisu.*

187 Hlášení bylo postoupeno 2. oddělení štábu velitelství „Bartoš“; parafováno příslušníkem 3. oddělení por. let. S. Židlickým a v 1.30 hod. 7. 5. 1945 také kpt. J. Nechanským. VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 98/CIII/1/2, *Záznamy zpráv*, 7. 5. 1945.

188 Určeno dle jedné z relací povstaleckého rozhlasu. Srov. JEŽEK, Vladimír: *Voláme všechny*, s. 141.

189 V záhlaví je rukou psaná poznámka: *asi 7/5. [19]45.*

190 Škrtnuto rukou.

191 Škrtnuto rukou.

192 Doplněno rukou.

193 Škrtnuto rukou.

Dokument č. 86

1945, 7. května 1945, 0.03 hod. – Praha. Hlášení velitelství úseku Štefánikova kasárna o požadavku velitele 1. pěšího pluku 1. pěší divize VS KONR plk. Andreje Dmitrijeviče Archipova

[...]

Žádají do 3h[od.] dodat plk. Archipo[vo]vi do Štefánikov[ých] kasáren (k rukám mjr. Bouzka¹⁹⁴, který to předá) plán Prahy, ve kterém bude s červeným označením [provedeno vyznačení] středisek odporu a přibližnými označeními jeho síly a druhu.

Žádá cirka 50 ozbrojených mužů ve stejnokroji buď četnictva, policie nebo československého vojska, znalých místních poměrů a označených opěrných bodů.

[...] ¹⁹⁵

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 103/CIII/2/13, *Bojová hlášení*, 7. 5. 1945, č. l. 12/3. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 87

1945, 7. května 1945, 1.00 hod. – Praha. Hlášení brig. gen. Aloise Bendy, velitele úseku 38. revíru IV. policejního úseku

Dostal jsem zprávu od velitele tankové části¹⁹⁶ I. divise, která teď se nachází v prostoru Slivenec Holyň, že nemá rozkaz na zítra od velitele tank[ové] části pplk. Kostěnko.¹⁹⁷
gen. Benda

[...] ¹⁹⁸

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 103/CIII/2/13, *Bojová hlášení*, 7. 5. 1945, č. l. 2/3. *Originál rukopisu.*

194 Mjr. pěch. Vojtěch Bouzek, povstalecký velitel Štefánikových kasáren v Praze na Smíchově.

195 Hlášení parafoval podnáčelník štábu velitelství „Bartoš“ pplk. gšt. E. Horyna; pod tím je poznámka pplk. Kostky: *předal Štef. kasárnám ve 13.15* [hod.].

196 Velitelem tankového praporu samostatného průzkumného oddílu 1. pěší divize VS KONR byl kpt. Ju. F. Samsonov.

197 Velitel samostatného průzkumného oddílu 1. pěší divize VS KONR mjr./pplk. B. A. Kostěnko. Srov. ŽÁČEK, Pavel: *Prahou pod pancířem vlasovců*, s. 46–47, 285.

198 Hlášení pravděpodobně parafoval přednosta 3. oddělení štábu velitelství „Bartoš“ kpt. gšt. A. Hrych.

Dokument č. 88

1945, 7. května 1945, po 1.00 hod. – Praha. Hlášení por. Kučery z Inspektorátu uniformované policie v Čechách

Vlas[ovci] Řeporyje – čet[nická] st[anice tel.] 467.41
styčný [důstojník] Rendl s G[enerálem?].

Gen. Vl[asov] by chtěl vědět úkol.

[...] ¹⁹⁹

VÚA – VHA, f. *Velitelství Bartoš*, sign. 112/CIII/1/17, *Bojová hlášení, zprávy, fonogramy aj.* 5.–9. 5. 1945, č. l. 34. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 89

1945, 7. května 1945, 1.30 hod. – Praha. Hlášení mjr. pěch. Karla Šešiny, zástupce velitele povstaleckého VI. úseku

Policie v Praze XII., v Radhoštské ul. zjistila[, že je tam] ubytováno asi 200 Vlasovců. Jaký úkol byl této skupině dán a komu podléhá při plnění tohoto úkolu. Žádám, aby mne byla tato jednotka Vlas[ovova] vojska podřízena.

Velitel úseku pplk. gšt. Dyk

VÚA – VHA, f. *Velitelství Bartoš*, sign. 103/CIII/2/13, *Bojová hlášení*, 7. 5. 1945, č. l. 6/3. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 90

1945, 7. května 1945, před 2.40 hod.²⁰⁰ – Praha. Hlášení mjr. pěch. Vojtěcha Bouzka, povstaleckého velitele Štefánikových kasáren

Mjr. Bouzek: V kasárnech je – vel[itel] 1. pluku Vlasovovy armády, plk. Archipov.

[Převzal:] kpt. Vaněček²⁰¹

[...] ²⁰²

VÚA – VHA, f. *Velitelství Bartoš*, sign. 103/CIII/2/13, *Bojová hlášení*, 7. 5. 1945, č. l. 16/3. *Originál rukopisu.*

199 Hlášení parafoval přednosta 3. oddělení štábu velitelství „Bartoš“ kpt. gšt. A. Hrych.

200 Časový údaj je odhadnut podle zařazení hlášení ve spisu.

201 Kpt. Jindřich Vaněček, příslušník ordonanční služby štábu velitelství „Bartoš“.

202 Hlášení bylo postoupeno 3. oddělení štábu velitelství „Bartoš“.

Dokument č. 91

1945, 7. května 1945, 2.50 hod. – Praha. Hlášení por. Bohumila Charváta, ordonančního důstojníka z povstaleckých kasáren Jiřího z Poděbrad

Por. Charvát hlásí ze Štef[ánikových] kasáren, že splnil daný úkol.²⁰³
Převzal ve 2.50 [hod.] pplk. gšt. Bürger

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 103/CIII/2/13, *Bojová hlášení*, 7. 5. 1945, č. l. 15/3. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 92

1945, 7. května 1945, před 3.00 hod.²⁰⁴ – Praha. Pověření styčného důstojníka por. pěch. v záloze Vladimíra Cirmona k průchodu Prahou do štábu 1. pěší divize VS KONR

Místní velitel Velké Prahy.
Čj. 268/III/1945.

P r a h a, 7. květen 1945.

L e g i t i m a c e:

Nařizuji, aby panu por. pěch. Cirmonovi, styčnému důstojníkovi s Armádou generála Alexandra Alexandoviče Vlasovova [Andreje Andrejeviče Vlasova] a skupině důstojníků jej doprovázející byl dovolen průchod z Prahy směrem podle jejich požadavků.

Náčelník štábu:
*Horyna*²⁰⁵

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 112/CIII/1/17, *Bojová hlášení, zprávy, fonogramy aj.*, 5. 5.–9. 5. 1945, č. l. 13/3. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 93

1945, 7. května 1945, 3.00 hod. – Praha. Hlášení npor. Ing. Františka Nebeského, povstaleckého velitele severního předmostí Trojského mostu

Košický agent 23 – hlášení:

V Mostecké ulici bezpečně zjištěno, v Karmelitské ul. jen pravděpodobně, že něm. jednotky kopou zákopy. Počet jich zatím neznám. – Ze smíchovských kasáren přichází na pomoc Vlasovovo vojsko; odehrává se to právě nyní.

[Převzal:] kpt. Vaněček

203 Srov. dokument č. 104.

204 Podle velitele automobilní služby pplk. děl. Bohumila Kožešníka nastoupili čtyři důstojníci velitelství „Bartoš“ cestu se zvláštním posláním ve 3. hod. 7. 5. 1945. VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 123/CIV/21/19, Automobilní služba.

205 Vlastnoruční podpis.

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 103/CIII/2/13, *Bojová hlášení*, 7. 5. 1945, č. l. 18/3. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 94

1945, 7. května 1945, 3.03 hod. – Praha. Hlášení Rudolfa Šabacha z povstaleckého rozhlasu (tel. č. 396-91)

Přijal jsem toto hlášení: Na Pankráci je nás asi 150, jsme v překerní voj. situaci, protože nemáme zbraně a střelivo. Potřebujeme pomoc! Také nevíme, koho máme před sebou. Někdy Vlasovce, někdy Němce. Pomozte nám!

[...] ²⁰⁶

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 103/CIII/2/13, *Bojová hlášení*, 7. 5. 1945, č. l. 20/3. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 95

1945, 7. května 1945, 4.00 hod. – Praha. Hlášení velitelství 39. revíru IV. policejního úseku ²⁰⁷

Na rev. 39 dostav[ili] se 2 civil[isté] a udávají, že doprovází z Berouna 2 motor[iz]ov[ané] div. Vlasovců s 20.000 mužů [muži] vyzbroj[enými] nejmodern[ějšími] zbraněmi. Tanky s sebou a spojení u Bílého Beránka bere směr na Motol.

[...] ²⁰⁸

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 103/CIII/1/13, *Bojová hlášení*, 7. 5. 1945. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 96

1945, 7. května 1945, 4.45 hod. – Praha. Hlášení povstaleckého IV. úseku „František“

IV. úsek: Situace nezměněna.

Revír 39 – Košíře – klid. Věc, jež měla být zařízena, je zařízena. Stanice Motol hlásí příchod Vlaso[vo]vy armády od Bílého Beránka. Navázání spojení provedeno.

Revír 37 ²⁰⁹ – Plzeňská – vše v pořádku – část Vlaso[vo]vy armády ubytována ve škole Vltavská ulice.

206 Z rozhodnutí přednosta 2. oddělení kpt. gšt. Jindřicha Šulce bylo hlášení postoupeno 3. a 4. oddělení štábu velitelství „Bartoš“; přednosta 3. oddělení kpt. gšt. A. Hrych k tomu dopsal: *není spojení, jinou rukou doplněna telefonní čísla 355-41, 991-99.*

207 Velitelství policejního revíru IV/39 sídlilo na adrese Praha XVII. – Košíře, Plzeňská třída 141.

208 Hlášení bylo postoupeno 3. oddělení štábu velitelství „Bartoš“; parafováno npor. gšt. J. Mirovským.

209 Velitelství policejního revíru IV/37 sídlilo na adrese Praha XVI. – Smíchov, Plzeňská třída 10.

Revír 38 – u Smíchovského nádraží vše v pořádku, až na malý odpor, jenž byl likvidován. Na Vyšehradě protiletceká něm. obrana. V Chuchli klid.

Revír 40²¹⁰ – klid – část Vlaso[vo]vy armády i s trémem ve Waltrovce.²¹¹

Převzal: Brož

[...]²¹²

VÚA – VHA, f. *Velitelství Bartoš, sign. 103/CIII/1/13, Bojová hlášení, 7. 5. 1945, č. l. 43/3. Originál rukopisu.*

Dokument č. 97

1945, 7. května 1945, 5.30 hod. – Praha. Doplnění poznámek náčelníka štábu velitelství „Bartoš“ pplk. gšt. Františka Bürgera z večera 6. května 1945

Vlasov: 1) spolupráce,
2) úkol.

6/V. 45 a) mosty
b) rozhlas a Václavák
c) Starom[ěstské] nám. a obě radn[ice]
d) zálohu kde
u nás!

7/5 [1945] 5.30 h[od.] kpt. Ing. Slavík²¹³, od Vlasovců:

- a) hlášení o stavu,
- b) styč[ný] org[án]
- c) dáti stál[ého] styč[ného] důst. od Vlasova

VÚA – VHA, f. *Velitelství Bartoš, sign. 103/CIII/2/13, Bojová hlášení, 7. 5. 1945. Originál rukopisu.*

Dokument č. 98

1945, 7. května 1945, 5.40 hod. – Praha. Hlášení škpt. Konopáska z velitelství 29. revíru III. policejního úseku²¹⁴

210 Velitelství policejního revíru IV/40 sídlilo na adrese Praha-Jinonice, Řeporyjská 55.

211 Srov. ŽÁČEK, Pavel: Waltrovka za povstání. *Národní osvobození*, 2003, č. 25–26, s. 14–15.

212 Hlášení parafoval zástupce náčelníka štábu velitelství „Bartoš“ pplk. gšt. J. Kostka.

213 Kpt. stav. Ing. Vladimír Slavík se podle vyhodnocení aktivně účastnil bojů v Radotíně, Zbraslavi, Podolí a na Pankráci s *bojovou panc[éřovou] jednotkou* (tj. částí tankového praporu samostatného průzkumného oddílu 1. pěší divize VS KONR – pozn. autora). *Obstarával spojení mezi ní a velitelstvím „Bartoš“ s příkladnou obětavostí a odvahou.* VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 254/CV/3/47, Soupis osob navržených na „pamětní medaili“, resp. vyznamenání.

214 Velitelství policejního revíru III/29 sídlilo na adrese Praha XVIII. – Břevnov, Říšská (dnes Bělohorská) ulice 734.

Kláster v Břevnově obsazen.

Vlasovci – Karlovarská silnice, Bílá hora, Hostivice, – přípravy k útoku směrem Ruzyně. 4 něm. pozorov[ací] let[adla] konají průzkum umístění Vlasovců a jsou jimi postřelovány protiletadl[ovými] kulometry. Jinak nic nového.

škpt. Konopásek

[Převzala:] Pl[oderová]

[...] ²¹⁵

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 103/CIII/1/13, *Bojová hlášení*, 7. 5. 1945. Originál rukopisu.

Dokument č. 99

1945, 7. května 1945, 5.47 hod. – Praha. Hlášení npor. Karla Havránka z policejního IV. úseku o příchodu jednotek 4. pěšího pluku 1. pěší divize VS KONR

40. rev. Jinonice hlásí – další jednotky Vlas. armády postupují po Jin[onické] silnici v síle, asi 1000 mužů a trén, směrem ke Košířům.

[...] ²¹⁶

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 103/CIII/2/13, *Bojová hlášení*, 7. 5. 1945, č. l. 41/3. Originál rukopisu.

Dokument č. 100

1945, 7. května 1945, 6.30 hod. – Praha. Hlášení npor. pěch. Zdeňka Winklera, velitele povstalecké roty ²¹⁷

Na hřišti S. K. Nusle odstřelují německá děla Prahu. ²¹⁸ Barikády rozbíjí něm. tank 1 palubním dělem – obránci staženi na druhou barikádu od stanice č. 22 na Paloučku směr Praha.

Armáda gen. Vlasova srovnána na Karl[ově] náměstí postupuje na Václav[ské] nám. Další Vlasovci postupují přes Karlov směr na Fügnerovo nám. a dále na Vinohrady, jsem s nimi ve spojení.

[Bral:] Janoušek

[...] ²¹⁹

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 98/CIII/2/12, *Bojová hlášení*, 7. 5. 1945, č. l. 16. Originál rukopisu.

215 Hlášení parafoval zástupce náčelníka štábu velitelství „Bartoš“ pplk. gšt. J. Kostka.

216 Hlášení parafoval podnáčelník štábu velitelství „Bartoš“ pplk. gšt. E. Horyna.

217 Rota měla stanoviště ve strážnici Elektrických podniků, Sokolská třída 9, Praha II.

218 Zleva po kraji poznámka rukou: *probíhá palba (Vlasova)*.

219 Hlášení parafovali přednosta 3. oddělení kpt. gšt. A. Hrych a zástupce náčelníka štábu velitelství „Bartoš“ pplk. gšt. J. Kostka.

Dokument č. 101

1945, 7. května 1945, po 6.30 hod. – Praha. Informace 4. (zásobovacího) oddělení štábu Vojenského velitelství Velké Prahy „Bartoš“ pro intendanta 1. pěší divize VS KONR mjr. Palamarčuka

Vojenské velitelství Velké Prahy.

Praha, 7. 5. 1945.

Voennij komandant Velikoj Prahy.

Praga, 7. 5. 1945.

Čj. 150/IV odděl.

Věc: Proviant – odběr.

Nomer 150/IV. odd.

Proviant

Panu
intendantu vojsk
generála V l a s o v a

P r a h a.

Gospodin
Intendant vojsk
generala V l a s o v a

P r a g a.

Prosíme Vás, abyste nařídil, [a]by při odběru proviantu u míst, resp. firem námi označených²²⁰, byly na odebrané zboží vydány stvrzenky, obsahující množství a druh zboží, podpis a razítko přijímajícího orgánu a datum převzetí.

Obraščaju se na Vás, gospodin Intendant, s prošením, sdělat raspóraženie, čtoby při priemu proviantu u nami označajemych prodavaščich na prevzatoj proviant bylo vystavleno potvržděnije s označením količestva, porody provianta, podpisom i pečatju prevzajuščeho organa i číslem priema.

Vojenský velitel
Velké Prahy :
Z r[ozkazu].

náčelník štábu:
[...]²²¹

Vojennij komandant
Velikoj Prahy :
Z r.

načalnik štaba:

220 Spotřeba 1. pěší divize VS KONR na den 7. 5. 1945 byla stanovena: seno 16 t (Hospodářské družstvo Unhošť, Jeneč, Hostivice, Beroun, Dušníky), maso 12,5 t (Zemka, Žižkov, Husova tř.), kávovina 50 kg (Bratři Vodičkové, nákladové nádraží Žižkov, blok S, tel. 358-51), cukr 600 kg (Skočdopole – koloniál, P[ra]ha III., Mostecká), sůl 265 kg, tuky 750 kg (Bratrství Vysočany, Novovysočanská 640; od Balabinky [Balabenky] k Moravině – před skladištěm přes dráhu), brambory 18 t, tvrdý příkrm 3 t (Blahuta Smíchov velkoobchod 40402 – Smíchov – Radlice, Radlická 19 a Obchodní družstvo Smíchov, Pasovská 34), 143 000, resp. 294 000 cigaret (úřad prodeje tabáku Hostivař – s poukazem tabákové režie, Praha II., Krakovská 8), chléb 14 t (Zátka Holešovice vedle přístavu – 6 tun, Dělnické pekárny, VII., Dělnická 3 – 2 t, Dělnické pekárny, III., Bělského [dnes ulice Dukelských hrdinů] 28 – 1 t, Dělnické pekárny Pankrác, Linecká [dnes Na Pankráci] 42 – 2 t, Dělnické pekárny Košíře, Plzeňská 102 – 1 t, Dělnické pekárny Žižkov, Riegrova [dnes Bořijovova] 14 – 1 t, Dělnické pekárny Smíchov, u Anděla – 1 t). *VÚA – VHA*, f. Velitelství Bartoš, sign. 116/CIII/1/18, Přehledy a stvrzenky o zásobování, 5.–10. 5. 1945, Potřeba na jeden den: „Vlasov“, 7. 5. 1945.

221 V zastoupení zřejmě podepsal důstojník pro zvláštní účely velitelství „Bartoš“ plk. gšt. František Trutnovský.

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 116/CIII/1/18, Přehledy a stvrzenky o zásobování, 5.–10. 5. 1945. Originál strojopisu.

Dokument č. 102

1945, 7. května 1945, 7.05 hod. – Praha. Hlášení styčného důstojníka u samostatného průzkumného oddílu 1. pěší divize VS KONR kpt. stav. Ing. Vladimíra Slavíka

Kpt. Slavík hlásí: [tel. č.] 432-50

Stav mužstva a zbraní Vlasovovy skupiny, která se v Praze nalézá, podá vel. této skupiny sám osobně p[anu] generálovi.

Při té příležitosti určí spoj. důstojníka ruského. Včera zajištěn Radiopalác a Strašnická vysílačka. Dnes nástup: Vinohrady, Vršovice, Nusle, Pankrác a Strašnice. Velitel Vlasovců (t.j. podpl[ukovník]²²²) prosí p. generála o přidělení asi 3 důstojníků, kteří dobře znají tento terén.

Převzal: J. Hrabák

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 103/CIII/1/13, *Bojová hlášení*, 7. 5. 1945. Originál rukopisu.

Dokument č. 103

1945, 7. května 1945, 7.05 hod. – Praha. Záznam rozhlasové relace německého vrchního velitelství branné moci pro Čechy a Moravu

Vrchní velitelství branné moci pro Čechy a Moravu vysílá propagační řeč vojsku gen. Vlasova:

„My, Vlaso[vo]va armáda, kteří jsme vždy byli spojenci Němců, a kteří jsme povstali proti bolševismu, po 4 leta jsme bojovali, aby bolševismus nevníkl do Evropy a aby naše rodiny nestaly se obětí ukrutností bolševických. A nyní, když kostky osudu nepřejí německým zbraním, a boj proti spojencům na západě byl zastaven, obracíme se proti bolševikům a budeme proti těmto po boku Němců bojovati do poslední chvíle ve smyslu posledního rozkazu gen. Vlasova: Smrt bo!²²³ komunismu!“

Mimo zpráv z bojišť, kde [Němci] přiznali dobytí Plzně Anglo-Američany a další jejich postup, oznamují postup Rusů od Drážďan na jih. O bojích v Praze vysílají, že mají obsazena veškerá vojensky důležitá místa a, že byl zdolán a zlikvidován odboj na venkově v Čechách.

škpt. Hec²²⁴

[...] ²²⁵

222 Pravděpodobně nešlo o velitele 1. pěšího pluku plk. A. D. Archipova, ale mjr./pplk. B. A. Kostěnka, velitele samostatného průzkumného oddílu 1. pěší divize VS KONR.

223 Škrtnuto rukou.

224 Vlastnoruční podpis škpt. pěch. Bohumila Hece, přiděleného do odposlouchávací kanceláře velitelství „Bartoš“.

225 Záznam byl postoupen 2. oddělení štábu velitelství „Bartoš“; parafováno náčelníkem štábu velitelství „Bartoš“ pplk. gšt. F. Bürgerem.

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 106/CIII/2/15, *Bojová hlášení 2. oddělení VVVP „Bartoš“*, 7. 5. 1945, č. l. 271. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 104

1945, 7. května 1945²²⁶, 7.10 hod. – Praha. Hlášení Zemského četnického velitelství v Praze

Kp[t]. Antones [Antonov]²²⁷ z Vlas[ovovy] armády se dostaví, má dopis od gen. Budičenko [Buňačenska] přímo pro Franka²²⁸, s podmínkami pro kapitulaci. Má s sebou čsl. por. Charváta, který ho má vést.²²⁹

hlásí Praha III, Karmelitská

[...] ²³⁰

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 97/CIII/1/12, *Bojová hlášení*, 6. 5. 1945, č. l. 82. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 105

1945, 7. května 1945, 7.16 hod. – Praha. Hlášení povstaleckého VI. úseku

Kolem Vyšehradu 2 tanky a 2 panc[éřové] vozy. Vlasovci jedou směrem na Folimanku. Převzal: Hájek

[...] ²³¹

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 103/CIII/1/13, *Bojová hlášení*, 7. 5. 1945. *Originál rukopisu.*

226 Hlášení bylo zpětně nesprávně datováno dnem 6. 5. 1945.

227 Kpt. Rostislav Lvovič Antonov – Berzin (1920–1977), osobní adjutant vrchního velitele Ozbrojených sil KONR genpor. A. A. Vlasova.

228 Karl Hermann Frank (1898–1946), SS-Obergruppenführer, generál Waffen-SS a policie, 1943–1945 německý státní ministr pro Čechy a Moravu.

229 Srov. ŠŤOVÍČEK, Ivan (ed.): Zápis o zasedání ČNR ve dnech 4.–9. května 1945. *Historie a vojenství*, 1967, roč. 16, č. 6, s. 994–995.

230 Pod hlášení přednosta 3. oddělení štábu velitelství „Bartoš“ kpt. gšt. A. Hrych napsal poznámku: *pro barikády auto poslat nelze, nechť se dostaví, jak mobou.* Svou paraфу doplňili náčelník i podnáčelník štábu pplk. gšt. F. Bürger a pplk. gšt. E. Horyna. Vpravo od prvního řádku poznámky je zkratka *nár.*, pravděpodobně: národní rada.

231 Hlášení bylo postoupeno 3. oddělení štábu velitelství „Bartoš“; parafováno zástupcem náčelníka štábu velitelství „Bartoš“ pplk. gšt. J. Kostkou.

Dokument č. 106

1945, 7. května 1945, 7.45 hod. – Praha. Hlášení vrch. stržm. Františka Pírka z četnické spojovací ústředny Zemského četnického velitelství v Praze

36. rev.²³² hlásí[:] oddíly gen. Vlasova tlačí Němce od Bílé hory a je obava, že by mohli Němci přes Petřín a Senovážskou [Seminářskou] zahradu vniknout na Malou Stranu. Zpráva není prověřena.

[...]²³³

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 103/CIII/1/13, *Bojová hlášení*, 7. 5. 1945. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 107

1945, 7. května 1945, 7.55 hod. – Praha. Hlášení pplk. Oty Dobrého, velitele úseku Flora, podřízeného vojenskému velitelství Praha XII. – Královské Vinohrady

Lobkovické gymnasium je spolu s Vlasovci likvidováno²³⁴ obsazeno.

[Převzal:] gen. Čermák²³⁵

[Kol velitelství S.V. pochodovala kolona s rychlopalnými děly.

Druhá kolona pochoduje na nuselský pivovar, který bude likvidován.]²³⁶

[...]²³⁷

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 106/CIII/2/15, *Bojová hlášení 2. oddělení VVVP „Bartoš“*, 7. 5. 1945, č. l. 282–283. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 108

1945, 7. května 1945, 8.25 hod. – Praha. Hlášení vládního rady JUDr. Karla Herra, povstaleckého přednosty prezidia Policejního ředitelství v Praze

Strašnice vysílačka žádá o okamž[itou] pomoc[,] jest zabírána Němci.

[nemáme!]²³⁸

[tel.] 396-92

[...]²³⁹

232 Velitelství policejního revíru IV/36 sídlilo v Praze III., Novodvorská (dnes Hellichova) ulice 455/5.

233 Ve spodní části hlášení jsou dvě parafy – první pravděpodobně přednosty 1. oddělení pplk. gšt. E. Taranta a druhá zástupce náčelníka štábu velitelství „Bartoš“ pplk. gšt. J. Kostky.

234 Škrtnuto rukou.

235 Brig. gen. Ing. Jan Čermák (1893–1961), I. zástupce velitele Vojenského velitelství Velké Prahy „Bartoš“.

236 V hranaté závorce je druhá, doplněná část hlášení ze 7.55 hod., parafovaná zástupcem náčelníka pplk. gšt. J. Kostkou a náčelníkem štábu pplk. gšt. F. Bürgrem, a postoupená 3. oddělení štábu velitelství „Bartoš“.

237 Hlášení bylo postoupeno 2. oddělení k zakreslení do map a zároveň 3. oddělení štábu velitelství „Bartoš“.

238 Poznámka náčelníka štábu velitelství „Bartoš“ pplk. gšt. F. Bürgera.

239 Hlášení parafoval přednost 3. oddělení štábu velitelství „Bartoš“ kpt. gšt. A. Hrych.

[Vlasov! Volat Štefánikovy kasárny!]²⁴⁰

Četa tanků k ochraně strašnické stanice.

[...] ²⁴¹ 8.40

[...] ²⁴²

Předáno Štef[ánikovým] kasárn[ám]²⁴³

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 98/CIII/1/12, *Bojová hlášení*, 7. 5. 1945, č. l. 26a. *Originál rukopisu*

Dokument č. 109

1945, 7. května 1945, 8.34 hod. – Praha. Hlášení Inspektorátu uniformované policie v Čechách (tel. č. 456-12)

Lužická st[anice]²⁴⁴ hlásí: na Vyšehrad přišel kurýr z Pankráce – celý něm. tank[ový] oddíl [-] Soudní nám.²⁴⁵ Linecká ul.²⁴⁶ se vzdal.

Vzdalo se asi 70–80 tanků (zpráva nezaručena). Podle jiných zpráv se tam dosud střelí. Jsou tam velké oddíly Vlasovců. Št. stržm. Girnrach[?]

[Přijal:] Solar²⁴⁷

[...] ²⁴⁸

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 106/CIII/2/15, *Bojová hlášení 2. oddělení VVVP „Bartoš“*, 7. 5. 1945, č. l. 305. *Originál rukopisu*.

Dokument č. 110

1945, 7. května 1945, 8.40 hod. – Praha. Hlášení por. Knotka o navázání spojení s velitelem 1. pěší divize VS KONR genmjr. Sergejem Kuzmičem Buňačenkem

Spojení s gen. Budiščenkem [Buňačenkem] navázáno. S.V. Walter Jínonice.

Poručík Charvát byl poslán p. Budiščenkem s 1 něm. [vlasovským] důst. a 1 německým na hrad vyzvat ke kapitulaci.²⁴⁹

[...] ²⁵⁰

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 106/CIII/2/15, *Bojová hlášení 2. oddělení VVVP „Bartoš“*, 7. 5. 1945, č. l. 307. *Originál rukopisu*.

240 Poznámka přednosty 3. oddělení štábu velitelství „Bartoš“ kpt. gšt. A. Hrycha.

241 V 8.40 hod. hlášení parafoval náčelník štábu velitelství „Bartoš“ pplk. gšt. F. Bürger.

242 Parafa zástupce náčelníka štábu velitelství „Bartoš“ pplk. gšt. J. Kostky.

243 Poznámka náčelníka štábu velitelství „Bartoš“ pplk. gšt. F. Bürgera.

244 Stanice zatím neidentifikované povstalecké služby v Lužické ulici.

245 Dnes náměstí Hrdinů.

246 Dnes ulice Na Pankráci.

247 Pol. št. stržm. Josef Solar, přidělený 5. 5. 1945 na výpomoc telefonistům štábu velitelství „Bartoš“.

248 Hlášení parafoval zástupce náčelníka štábu velitelství „Bartoš“ pplk. gšt. J. Kostka.

249 Srov. dokument č. 104.

250 Ve spodní části hlášení je parafa zřejmě kpt. pěch. B. Ježka.

Dokument č. 111

1945, 7. května 1945, 9.00 hod. – Praha. Hlášení pplk. pěch. Františka Sklenáře, vojenského velitele Národního výboru Praha XII. – Královské Vinohrady

- 1.) V Libni je Vlasovova od Kobyliš²⁵¹ pěch[ota], proti které je hláš[ena] pěch[ota] nepř[átelská]. Vlasovci si stěžují, že nemají munici. [...]
- 3.) Vlas[ovský] styč[ný] důst.[:] kdo dal pokyn, aby byla požad[ována] let[ecká] pomoc od Am[eričanů]. Protože je ujedn[áno], že bez nich to nejde.
- 4.) [...]²⁵²

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 103/CIII/2/13, Bojová hlášení, 7. 5. 1945. Originál rukopisu.

Dokument č. 112

1945, 7. května 1945, 9.10 hod. – Praha. Hlášení mjr. Černého z Inspektorátu uniformované policie v Čechách

Na Malostranském nám. jsou 3 něm. tanky.

Stodůlky hlásí:

Kasárna v Motole obsazena Vlasovci ráno. V Ruzyni se ještě bojuje o letiště a kasárna. Vlasovovy tanky jdou na pomoc. – Ověřeno!

[Bral:] Janoušek

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 106/CIII/2/15, Bojová hlášení 2. oddělení VVVP „Bartoš“, 7. 5. 1945, č. l. 318. Originál rukopisu.

Dokument č. 113

1945, 7. května 1945, 9.15 hod. – Praha. Hlášení pplk. Oty Dobrého, velitele úseku Flora, podřízeného vojenskému velitelství Praha XII. – Královské Vinohrady

Zpráva pochází od Ruské mise²⁵³[:] Vlasov je pod Karlovem, táhne do vnitřní Prahy, hlavní součástí bylo dělostřelectvo. Další zpráv? jsou dělostřelecký jednotky ta²⁵⁴ jednotky byly viděny na Korunní třídě.

pplk. Dobrý

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 103/CIII/2/13, Bojová hlášení, 7. 5. 1945. Originál rukopisu.

251 Škrtnuto rukou.

252 Z rozhodnutí náčelníka štábu pplk. gšt. F. Bürger bylo hlášení postoupeno 2. oddělení štábu velitelství „Bartoš“.

253 K tzv. sovětské (ruské) misi srov. článek ŽÁČEK, Pavel: Belzebub proti ďáblovi. Takzvaná sovětská mise, vlasovci a Pražské povstání v tomto čísle *Securitas Imperii*.

254 Škrtnuto rukou.

Dokument č. 114

1945, 7. května 1945, 9.30 hod. – Praha. Žádost velitele 1. pěší divize VS KONR genmjr. Sergeje Kuzmiče Buňačenka o vyslání styčného důstojníka

S.V. gen. Budiščenka [Buňačenka]

S.V. Walter Jínonice

Pan gen[erál] žádá vyslání jednoho důstojníka, který by byl přesně informován o ložiscích odporu v Praze.

Nutné!!

[...] ²⁵⁵

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 103/CIII/2/13, Bojová hlášení, 7. 5. 1945. Originál rukopisu.

Dokument č. 115

1945, 7. května 1945, po 9.30 hod. – Praha. Plná moc kurýra Vojenského velitelství Velké Prahy npor. gšt. Josefa Mírovského

Plná moc

Nadpor. Mírovský odjíždí do S.V. gen. Buděščenka [Buňačenka] jako kurýr voj. vel. Velké Prahy.

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 103/CIII/2/13, Bojová hlášení, 7. 5. 1945. Originál rukopisu.

Dokument č. 116

1945, 7. května 1945, po 9.30 hod. – Praha. Hlášení povstaleckého velitelství a. s. Walter v Praze XVII. – Jínonicích

Alex ²⁵⁶

Velit[el] gen. Buňačenko

465-46 [tel. č.] Waltrovka

478-54

Závodní velit[elství]

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 105/CIII/2/14, Bojová hlášení. Originál rukopisu.

255 Pod hlášením je parafa buď npor. gšt. J. Mírovského anebo kpt. pěch. B. Ježka. Náčelník štábu pplk. gšt. F. Bürger vybíral styčného důstojníka ze dvou příslušníků 3. oddělení velitelství „Bartoš“ npor. gšt. Josefa Mírovského a kpt. gšt. Stanislava Hrušky; Hruškovo jméno bylo škrtnuto.

256 Škrtnuto rukou.

Dokument č. 117

1945, 7. května 1945, 9.40 hod. – Praha. Hlášení o útoku 3. pěšího pluku (russ. Grenadier Rgt. 1603) 1. pěší divize VS KONR na letiště Ruzyně

V 9.40 [hod.] Vlasov postupuje v široké frontě na Ruzyň od Sobíně [Sobína,] kde [vlasovci] zaujali paleb[né] stanoviště a pálí na letiště. [Němečtí] Důstoj[níci] opustili auty letiště směr Sudety, zbývá odd[íl] Flak[u], jakmile zahájena palba, vojáci opouští letiště.

[Převzal:] mjr. Hájek²⁵⁷

[...] ²⁵⁸

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 106/CIII/2/15, *Bojová hlášení 2. oddělení VVVP „Bartoš“*, 7. 5. 1945, č. l. 341. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 118

1945, 7. května 1945, 10.00 hod. – Praha. Vojenské hlášení velitelství 29. revíru III. policejního úseku

Motol[ským] údolím postupují Vlasovci, 1 prapor rozvinutý čelem k Motolu.²⁵⁹ Motolská posádka se vzdala, [ale] nevydali zbraně nár. výboru. 3 něm. letadla je [vlasovce] bombardují.

Pol. revír Praha 29 potřebuje zbraně.

[...] ²⁶⁰

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 103/CIII/1/13, *Bojová hlášení*, 7. 5. 1945. *Originál rukopisu.*

257 Mjr. int. František Hájek (1897–?), přednosta 4. (zásobovacího) oddělení štábu velitelství „Bartoš“.

258 Hlášení bylo postoupeno 2. a 3. oddělení štábu velitelství „Bartoš“.

259 Šlo o jeden z pěších praporů 4. pěšího pluku 1. pěší divize VS KONR.

260 Hlášení bylo postoupeno 2. a 3. oddělení; parafováno přednostou 2. oddělení štábu velitelství „Bartoš“ kpt. gšt. J. Šulcem.

Dokument č. 119

1945, 7. května 1945, 10.10 hod. – Praha. Hlášení Josefa Němce o situaci v prostoru Praha-Pankrác

V 7 hod. ráno situace v prostoru Pankrác II.

Německé posice až k Soudnímu nám. O soudní budovu se bojuje. Obranu posílilo Vlasovovo vojsko v síle asi 6 pancéřů.²⁶¹

Převzal od p. Josefa Němce [...]

Zd. Sádovský²⁶²

[...] ²⁶³

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 103/CIII/1/13, *Bojová hlášení*, 7. 5. 1945. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 120

1945, 7. května 1945, 10.16 hod. – Praha. Hlášení zpravodajské ústředny „Kryt Wagnerova“

[...]

Holečkova ul. na Smíchově obsazena Vlasovci.

Převzal[:] R

[...] ²⁶⁴

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 98/CIII/1/12, *Bojová hlášení*, 7. 5. 1945, č. l. 53. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 121

1945, 7. května 1945, 10.30 hod. – Praha. Hlášení pol. št. stržm. Antonína Krupky z Inspektorátu uniformované policie v Čechách

[...]

Bílá Hora malé přestřelky v okolí, detonace a pozorujeme turbinová letadla. Policejní strážník hlásil obyvatelstvu, že v Malobřevnovské ulici jsou Vlasovci.

[...]

Terasy na Barrandově hlásí, 80 [vozů?] trénu Vlasovců jede ku Praze.

[...]

261 V okolí Soudního náměstí (dnes náměstí Hrdinů) se pohybovaly dva střední tanky T-34/76 a dvě obrněná auta BA-10 tankového praporu samostatného průzkumného oddílu 1. pěší divize VS KONR. ŽÁČEK, Pavel: *Prahou pod pancířem vlasovců*, s. 62–63, 214–223.

262 Vlastnoruční podpis Zdeňka Sádovského, spojky velitelství „Bartoš“.

263 Hlášení parafoval podnáčelník štábu velitelství „Bartoš“ pplk. gšt. E. Horyna, nečitelný podpis.

264 Hlášení bylo postoupeno 3. oddělení štábu velitelství „Bartoš“.

Braník[:] kapitán rudých partyzánských oddílů se sídlem v Modřanech se hlásil velícímu poručíku úseku Modřany. Nožcev[?] později zavolal na č. RF 1229 *sftu*²⁶⁵ počet neznám, stanoviště nedaleko továrny Rupy. Přislíbil držet ochranu od východu a od Modřan. Část Vlasovců se převází přes Vltavu v úseku Podolí Braník na Braník.

[...]

rev. št. [stržm.] Krupka

Přijal 12.40 hod. Zohn

VÚA – VHA, f. *Velitelství Bartoš*, sign. 106/CIII/2/15, *Bojová hlášení 2. oddělení VVVP „Bartoš“*, č. l. 342. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 122

1945, 7. května 1945, 10.45 hod. – Praha. Žádost pplk. gšt. Viktora Dyka, velitele povstaleckého VI. úseku (tel. č. 322-43)

Dodati ihned p[anu] pplk. Horynovi!

Podle došlých zpráv je situace na Žižkově „Pražkačka“ naléhavá. Prosím o sdělení, zda možno počítati se zásahem jednotek štábu gen. Vlasova neb jiných a kdy.

Sám nemohu nyní své uvolniti, abych mohl sám zakročiti.

Žádá ihned spojení p. pplk.

Převzal: Statečný[?]

VÚA – VHA, f. *Velitelství Bartoš*, sign. 103/CIII/1/13, *Bojová hlášení*, 7. 5. 1945. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 123

1945, 7. května 1945, 10.45 hod. – Praha. Hlášení škpt. Františka Zapletala, náčelníka štábu povstalecké oblasti Praha – východ o situaci v oblasti Pankráce

Praha – východ, velitelství škpt. Zapletal hlásí [v] 10.45 [hod.], že na Pankráci byla ve spolupráci s Vlasovými oddíly úplně obnovena stará situace. Plukovník Vejmelka²⁶⁶ má v úmyslu posunout tuto skupinu až na výši Janečkovy továrny.²⁶⁷

VÚA – VHA, f. *Velitelství Bartoš*, sign. 98/CIII/1/12, *Bojová hlášení*, 7. 5. 1945. č. l. 63. *Originál rukopisu.*

265 Škrtnuto rukou.

266 Plk. gšt. František Vejmelka (1895–1968), velitel povstalecké oblasti Praha – východ.

267 Míneňna Zbrojovka Ing. F. Janeček, tedy továrna Jawa v Praze na Pankráci. Srov. MAREK, Jindřich: *Armáda barikád*, s. 198.

Dokument č. 124

1945, 7. května 1945, 11.25 hod. – Praha. Hlášení povstaleckého velitelství VI. úseku (tel. č. 322-43)

Hlásí: škpt. Barcar [Balcar] Žižkov.²⁶⁸

10 tanků, 10 aut, 300 SS mužů prošlo koloní za „Horou“ [v] Hloubětín[ě] směrem [k] Hrdlořezům.

Železniční stanice Malešice vyčištěna od Němců Vlasovci, kteří postupují směrem [k] Hrdlořezům a jednájí se shora uvedenými jednotkami o odzbrojení.

Převzal: Novák

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 40/B/1/4, Bojová hlášení, 6. 5. 1945. č. l. 76. Originál rukopisu.

Dokument č. 125

1945, 7. května 1945, 11.30 hod. – Praha. Hlášení škpt. Konopáska z velitelství 29. revíru III. policejního úseku

Vlasovci pravděpodobně již vnikli do Hvězdy a pěchota je na čáře Bílá Hora – Hvězda, hlavně v prostoru Mohyla. Dě[la] mají [na] „Radosti“. Letiště odstřelují dělostřel[ectvem] a zasáhli i hangár, nádraží, letiště.

[...]

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 98/CIII/1/12, Bojová hlášení, 7. 5. 1945. č. l. 77. Originál rukopisu.

Dokument č. 126

1945, 7. května 1945, 11.35 hod. – Praha. Žádost pplk. Jana Misaře, velitele policejního V. úseku, o posily

Úsek V. žádá o zaslání posily asi 100 Vlas[ovských] voj[áků], pokud možno vyzbroj[ených] těž[kými] kulometry na vel. V. úseku. SS muži z Krče podnikají na Braník útok a ženou ženy a děti před sebou.

pplk. Misař

[Převzala:] Pl[oderová]

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 103/CIII/1/13, Bojová hlášení, 7. 5. 1945. Originál rukopisu.

Dokument č. 127

1945, 7. května 1945, 11.50 hod. – Praha. Hlášení zpravodajské ústředny „Kryt Wagnerova“

Armáda 200–300 Vlasovců v účinnosti u Olšan[ských hřbitovů?]. Žižkov nákl[adové] nádr[azi] ohrožen[o] od Ohrady. Jako pomoc udělali barikádu z 20 vagonů. Vyjednávání s velitelem bezvysledná.

[Převzala:] Kudějová

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 103/CIII/1/13, *Bojová hlášení*, 7. 5. 1945. *Originál rukopisu.*

Dokument č. 128

1945, 7. května 1945, 12.00 hod. – Praha. Hlášení pplk. pěch. Karla Jahelky, velitele povstaleckého IV. úseku „František“

Vel. praporu s náhr[adní] rotou, celkový stav 432 [mužů]

Výzbroj[:] 80 pušek,

4 lehké kulometry

26 pistolí

3 automatické [pistole]

18 panc[erových] pěstí

4580 [ks] munice [nábojů] pro pušky

286 [ks nábojů] pro pistole

27 gran[átů]

4 osobní [automobily]

1 nákl[adní automobil] 5q

Pro překročení čáry: Cibulka – Šmukyjská [Šmukýřka] (severně nad Zámečnicí) s vojskem gen. Vlasova bylo dáno k dispozici 40 mužů vel. „Bartoš“, zbytek bojového sledu byl dán k dispozici vlád[nímu] vojsku. Vlasovci ostřelují kulometná hnízda těžkými a lehkými kulometry, neútočí. Všeobecný útok připravován po půlnoci. Zbraně avizované Američany nebyly shozeny.¹⁶⁹

Podepsán velitel praporu 4

VÚA – VHA, f. Velitelství Bartoš, sign. 98/CIII/1/12, *Bojová hlášení*, 7. 5. 1945. č. l. 87. *Originál rukopisu.*

Dokončení v příštím čísle

269 Srov. ŽÁČEK, Pavel: Jaromír Nechanský a Pražské povstání, II. *Historie a vojenství*, 2005, roč. 54, č. 3, s. 49–51.

Jeden ze středních tanků T-34/76 tankového praporu samostatného průzkumného oddílu 1. pěší divize VS KONR v Radotíně, 6. 5. 1945

Zdroj: Letopisecká komise MČ Praha 16

Doprovodné vozidlo samostatného průzkumného oddílu 1. pěší divize VS KONR v Radotíně, 6. 5. 1945

Zdroj: Letopisecká komise MČ Praha 16

Velitel samostatného průzkumného oddílu 1. pěší divize VS KONR mjr./pplk. B. A. Kostěnko, 10. 5. 1945
Zdroj: Muzeum Břežnice

Příslušníci 1. pěšího pluku 1. pěší divize VS KONR v Zadní Třebani, 6. 5. 1945
Zdroj: archiv autora

Příjezd 1. pěšího pluku 1. pěší divize VS KONR do Řevnic, 6. 5. 1945

Zdroj: SOkA Praha – západ

Příjezd dvou tankových stíhačů JPz 38 „Hetzer“ samostatného protiletadlového-protitankového oddílu 1. pěší divize VS KONR do Hořelic, 6. 5. 1945

Zdroj: archiv autora

Průchod 3. a 4. pěšího pluku 1. pěší divize VS KONR Hořelicemi, 6. 5. 1945

Zdroj: archiv autora

Příjezd předvoje samostatného průzkumného oddílu 1. pěší divize VS KONR ke Štefánikovým kasárnám, 6. 5. 1945

Zdroj: archiv autora

Postup 4. pěšího pluku 1. pěší divize VS KONR Plzeňskou třídou, 7. 5. 1945

Zdroj: archiv J. Čvančary

Průchod 4. pěšího pluku 1. pěší divize VS KONR Holečkovou ulicí, 7. 5. 1945

Zdroj: VÚA – VHA

Příslušníci 4. pěšího pluku 1. pěší divize VS KONR poblíž Anděla na Smíchově, 7. 5. 1945

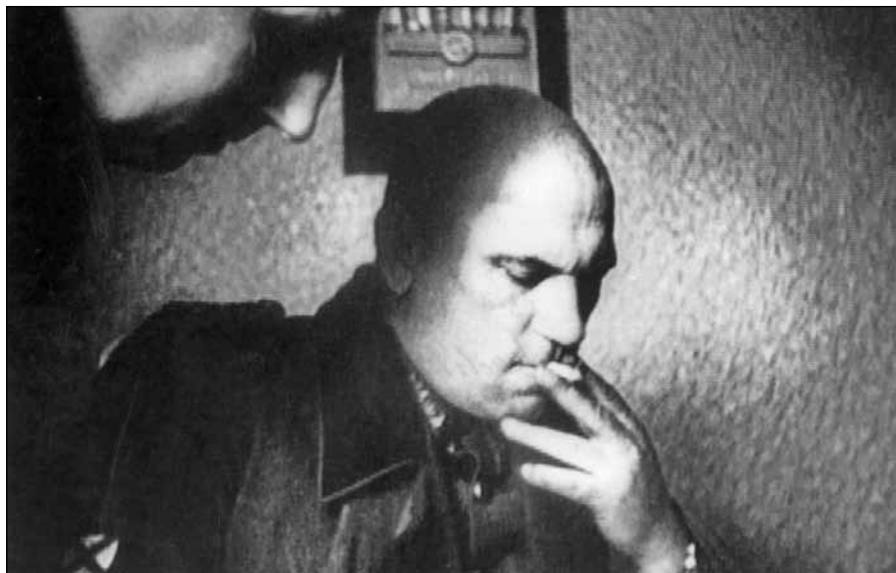
Zdroj: Emil Fafek via archiv autora

Týl 1. pěšího pluku 1. pěší divize VS KONR na Albrechtově náměstí před Štefánikovými kasárnami, 7. 5. 1945

Zdroj: archiv autora

Velitel 1. pěší divize VS KONR genmjr. S. K. Buňačenko ve štábu v objektu nářaďovny a. s. Walter v Praze-Jinonicích, 7. 5. 1945

Zdroj: archiv autora

Polopásový obrněný transportér doprovázející velitele 1. pěšího pluku 1. pěší divize VS KONR plk. A. D. Archipova před velitelstvím „Bartoš“, 7. 5. 1945

Zdroj: VÚA – VHA

Druhý zástupce velitele Vojenského velitelství Velké Prahy „Bartoš“ plk. gšt. František Heřman s vlasovci v Bartolomějské ulici, 7. 5. 1945

Zdroj: archiv autora

Příslušníci 1. pěšího pluku 1. pěší divize VS KONR v Celetné ulici u Prašné brány, 7. 5. 1945

Zdroj: archiv autora

Střední tank T-34/76 samostatného průzkumného oddílu 1. pěší divize VS KONR v Praze na Pankráci, 7. 5. 1945

Zdroj: archiv J. Čvančary